Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat

CEAR

INDEX

Contingut **Pàgina**

Presentació de la Memòria 5
1. Servei de Primera Acollida 7
2. Servei Jurídic 13
3. Pisos d'Acollida Temporal 19
4. Programes Socials 27
5. Programa d'Ajuda Humanitària a Persones Immigrants Procedents de Ceuta, Melilla i les Canàries 31
6. Programes Ocupacionals i Formatius 37
   - Agencia de Col·locació - Servei d'intermediació laboral 37
   - Itineraris d'acompanyament a la inserció laboral per a immigrants 40
   - Programa Eneas-Equal 44
7. Sortides per la Convivència 49
8. Programes de Sensibilització de l'Opinió Pública 53
9. Consens Social de les Migracions 59
10. Programa de Promoció del Voluntariat 63
11. Fons de Finançament i Subvencions Rebudes 69
12. Dades Estadístiques 73

PRESENTACIÓ MEMÒRIA 2006

Els esdeveniments dels 2006, en matèria d'immigració, han vingut marcats per l'arribada de "cayucos" a les Illes Canàries. Si bé les persones immigrants que arriben a Canàries suposen poc més que el 4% de les que arriben al conjunt de l'estat, aquest any han arribat a l'arxipèlag milers de persones que fugien de la violació de drets humans, econòmics, socials, polítics i civils, en nous tipus d'embarcacions que tenen molta més capacitat que les pasteres i que permeten iniciar també el viatge des de les costes subsaharianas de Mauritània, Senegal i Guinea. Milers de persones, també, han perdut la vida en el mar atlàntic en el seu viatge cap a l'opulència d'Europa.

Les persones subsaharianes arribades a Canàries no expulsables són enviades a diferents ciutats de l'Estat espanyol, documentades amb una ordre d'expulsió, i "acollides" en organitzacions com la nostra. Aquest programa presenta nombroses ambivalències però la nostra participació en ell es justifica per un imperatiu humanitari i per la nostra convicció que en l'actual ordenament jurídic es possible documentar a aquelles persones immigrants que es troben en situació irregular i no són expulsables a través de la residència per motius humanitaris.

En un altre ordre de coses, aquest mateix any més de 150 associacions vàrem arribar a un consens sobre quin model d'integració volem per la nostra societat. A través d'un procés de participació i debat, el Consens Social sobre les Migracions, ha elaborat un document de propostes dirigides a definir el model migratori que requereix Catalunya i les polítiques que han d'implementar-se per tal de garantir la cohesió i la justícia social en una societat marcada per les migracions.

Any rera any, seguim treballant, i convidem a la societat civil a treballar amb nosaltres, en la nostra reivindicació i defensa del dret d'asil i dels drets dels refugiats, i en la defensa del dret a migrar. Els refugiats que viuen entre nosaltres són una porta oberta al món, ens aporten l'experiència dels països en conflictes i de les seves capacitats resilients i de superació. Alhora que ens enriqueixen amb bagatges i valors com la hospitalitat, la generositat, la reciprocitat, el coratge, la tradició associativa, la seva implicació en la construcció de la pau, etc.

A continuació es presenta la Memòria d'activitats desenvolupades al llarg del 2006.

Àgata Sol Rueda
Secretària General de la
Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat

SERVEI DE PRIMERA ACOLLIDA

1. DESCRIPCIÓ AL PROGRAMA

La Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat desenvolupa el Servei de Primera Acollida a Barcelona des de l'any 2005. Enguany el servei ha seguit treballant per tal de donar resposta a les demandes informatives i d'orientació sol·licitades, fonamentalment, pel col·lectiu immigrant i sol·licitants d'asil, però també cal destacar aquelles demandes de persones particulars i d'empreses que, bàsicament, sol·liciten informació per la formulació de contractacions.

El servei és el primer nivell d'atenció a l'usuari, la presa de contacte amb la situació personal, social i jurídica de l'usuari. Des del servei s'inicia una relació individualitzada amb ell, portant a terme un primer diagnòstic de la situació i fent, si s'escau, la posterior derivació al programa adequat. La tasca de l'entitat es desenvolupa des de l'àmbit de l'asil i l'estrangeria, fet que es tradueix en una demanda de primera informació sobre el procediment d'asil (tràmits, termini, recursos, etc.). L'objectiu del servei és també donar resposta a totes aquelles demandes d'informació, tramitació i gestió no vinculades directament a l'asil però on concorren raons de tipus humanitari. Cal posar èmfasi en la tasca de detecció de possibles casos d'asil en les demandes d'informació, demandes que, tot sovint, amaguen situacions de vulneració dels drets humans en el país d'origen. En aquests casos, s'obre un protocol per la tal de donar a conèixer a l'usuari els drets dels refugiats i començar els tràmits de sol·licitud d'asil, fent una derivació al Servei d'Atenció Jurídica.

Per altra banda, el servei vol donar resposta a les diferents inquietuds que es plantegen les persones nouvingudes, sol·licitants d'asil, desplaçades, apàtrides i refugiades davant el nou context social de la societat d'acollida. El servei vol esdevenir un espai d'escolta activa, contenció, assessorament, orientació i derivació sobre allò que es planteja; és un servei de proximitat que vol donar a conèixer a les persones nouvingudes els seus drets i deures en la societat que els acull, aquells recursos dels que poden fer us, les prestacions a les que poden tenir accés, conèixer aspectes de la cultura que els envolta, etc. A més, el servei reforça i valida el bagatge personal i cultural de les persones, potenciant les capacitats personals, enfortint la seva autonomia.

És un servei de caire polivalent, essent els següents temes, els principals motius de consulta:

- Cotitzacions a la Seguretat Social
- Expulsions
- Altes i baixes i variacions de règim de la Seguretat Social
- Pensions no contributives
- Orientació Jurídica
- Prestacions Serveis Socials
- Habitatge
- Ajudes econòmiques per a refugiats
- Orientació sanitària
- Residència per motius humanitaris
- Orientació Formativa
- Arrelaments
- Visats
- Altres

El seguiment dels casos es fa mitjançant un pla individualitzat dissenyat per a cada usuari. En molts casos, tan sols és necessària una intervenció puntual, amb orientacions determinades. En la resta de casos es fa una intervenció a llarg termini, vinculada a la problemàtica existent, treballant aquells aspectes que ajuden a promoure i reforçar l'autonomia personal.

2. DESCRIPCIÓ DE LES PERSONES ATESES/DESCRIPCIÓ DELS USUARIS

Durant l'any 2006 s'han dut a termes 2830 atencions, de les quals 68 s'han fet via telefònica i la resta mitjançant l'atenció personalitzada. La majoria de les persones ateses són d'origen immigrant, tot i que s'han comptabilitzat 34 atencions a persones autòctones interessades en rebre alguna informació vinculada a tràmits d'estrangeria. El perfil de la persona immigrant és el d'una persona sola, amb família al país d'origen, sense distinció de gènere, ja que hi ha un percentatge bastant igualat d'homes (1593) i dones (1237) que comparteixen aquesta situació. L'origen dels homes és, fonamentalment, es nord africana (298) i subsahariana (421), així com de Llatinoamèrica (248). La procedència de les dones és, majoritàriament, llatinoamericana (335).

Són, principalment, les dones les que han sol·licitat un major nombre de reagrupacions de fills, a més de fills

nascuts a Espanya. També, en el cas de les famílies monoparentals, són les dones qui ostenta el cap de família.
Les famílies nuclears (parelles amb fills) són el nombre més reduït del conjunt d'immigrants atesos, i acostumen a ser famílies resultants dels reagrupaments, reagrupaments que es duen a terme quan la dona tramita a la parella i als fills (aquest cas no succeeix així amb les famílies d'índia i Pakistan).

Respecte de la formació de les persones que hem atès, la majoria d'elles han fet estudis de batxillerat (613) i també podem trobar un alt percentatge de persones que posseeixen formació professional (421) o llicenciatures (312), sobretot en el cas dels sol·licitants d'asil.

3. DEMANDES ARRIBADES AL PROGRAMA / ACCIONS REALITZADES

Durant aquest any 2006, les demandes més nombroses que han arribat al nostre servei han estat, bàsicament, vinculades a l'assessorament en temes d'estrangeria: renovacions de targetes i controls de l'estat dels expedients, arrelaments socials, reagrupaments familiars, sol·licituds de cites a la Subdelegació del Govern de Barcelona, ocupació i resolució de dubtes vinculats a la contractació, cotitzacions de la Seguretat Social, així com variacions del règim de la Seguretat Social, cerca i derivació a cursos de formació.

Cal destacar les demandes sanitàries de persones sense documentació o amb baixos recursos econòmics. En aquest últim cas, assenyalar les diverses demandes en el camp de l'oftalmologia i odontologia. La falta de recursos d'alguns dels nostres usuaris es tradueix en una demanda important per tal de cobrir les despeses al fet de necessitar ulleres. Per aquesta raó, aquest any hem signat un conveni amb la Universitat Pompeu Fabra i el Centre Universitari de la Visió (Òptica i Optometria) per tal de facilitar revisions oculars i oferir ulleres i vidres graduats a un preu simbòlic als nostres usuaris. També arribem demandes per cobrir la despesa de la compra de medicaments. En els casos que no podem donar resposta, es fa la derivació a entitats que treballen en aquests camps (Associació Salut i Família).

Durant els mesos de fred, arriben demandes de llocs per dormir. En aquests casos es fan derivacions als albergs municipals i a aquelles parròquies o entitats que fan acollida temporal. En els casos de dones soles o amb fills i joves es deriven a entitats especialitzades en aquests sectors de població. Des de la Comissió Catalana d'ajuda al refugiat s'ha confeccionat un full informatiu d'albergs, centres que reparteixen menjars i roba d'abric.
En aquelles demandes que es fa necessària la interven-

ció d'advocats per a temes penals o laborals es fa la derivació al Servei d'Orientació Jurídica.
Cal destacar, també, la tasca d'intermediació per tal que les persones es puguin empadronar. Aquesta situació és cada dia més important; les persones nouvingudes tenen dificultats per empadronar-se, fet que, a la llarga, pot esdevenir un problema a l'hora de regularitzar la seva situació i de gaudir de targeta sanitària.

A nivell social, les demandes més freqüents tenen a veure amb informació sobre allotjament, menjadors, classes de llengua, cobertura sanitària, empadronament, tràmits d'homologació de títols en el país d'origen, procediment d'accés a diferents recursos i interlocució amb diferents agents socials dels diversos municipis.

4. VALORACIÓ DEL TREBALL REALITZAT

Com ja hem assenyalat anteriorment, alguns dels usuaris que arriben al nostre servei necessiten d'un seguiment continuat i acompanyament per tal de resoldre la seva situació. Si la persona gaudeix d'una situació regularitzada, hi ha un seguir de serveis normalitzats als que poden ser derivats tot i l'evident col·lapse de molts d'aquests serveis; aquesta situació fa que molts usuaris prefereixin ésser atesos en serveis més especialitzats perquè se senten més acollits i entesos. Ara bé, la majoria de persones que sol·liciten el nostre suport no tenen la documentació en regla per això s'accentua aquesta necessitat d'acudir a aquests serveis més especialitzats.

Com ja hem assenyalat anteriorment, les demandes de llocs per dormir augmenten en èpoques de fred, sobretot quan alguns serveis demanen documentació per tal de tenir una plaça per dormir. Això fa que molta gent, majoritàriament homes subsaharians, es vegi abocada a dormir al ras. Aquesta situació es tradueix en una demanda des de la mateixa Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat d'organitzar un dispositiu permanent d'acollida per immigrants que es troben en situació de vulnerabilitat.
Per últim, destacar que el servei de primera acollida es concep amb la finalitat de facilitar la integració de persones immigrades al seu nou context social, dotant-les de tota la informació i orientació necessària i del seu interès. Creiem que hem acomplert els nostres objectius tot oferint informació, orientació i derivació de tots aquells casos que, de manera directa, no hem pogut oferir una resposta. Hem treballat per recolzar els seus projectes vitals, validant la seva formació i experiència i reforçant la seva autonomia. Aquest és un treball de dia a dia, fent una tasca en xarxa, amb la implicació de les diferents administracions i fent una feina continuada de sensibilització a la població en general.

SERVEI JURÍDIC

1. DESCRIPCIÓ AL PROGRAMA

El Servei Jurídic està integrat per set professionals, treballadors i voluntaris. Aquest equip humà funciona de forma coordinada en dos grups. Un equip realitza tasques jurídiques i administratives dintre de l'àmbit de l'asil i l'estrangeria; l'altre elabora informes de la situació dels països d'origen dels sol·licitants d'asil.

El programa té dues funcions principals:

A. La primera és oferir respostes legals integrals a les necessites jurídiques del sol·licitants d'asil i a situacions complexes de la immigració, a més d'un tutelatge jurídic-formatiu a les persones nouvingudes, amb la finalitat de facilitar la comprensió del seu nou entorn socio-jurídic, i posar en el seu coneixement l'existència d'uns drets i deures.

Les principals tasques dintre de l'asil són:

- Informació i tramitació administrativa del procediment d'asil i apatrida.
- Recerca d'informació del país d'origen per a l'elaboració d'informes de recolzament.
- Presentació de sol·licitud de reexàmen.
- Gestió de la justícia gratuïta.
- Presentació de recursos a la jurisdicció contenciós administratiu per inadmissions a tràmit i denegacions.
- Informar del seus drets i deures, principalment a l'àmbit laboral, familiar, educatiu, sanitari i sobre problemàtiques vinculades amb l'habitatge.

En l'àmbit de l'estrangeria, aquestes tasques són:

- Informació i tramitació de l'autorització corresponent a situacions complexes, principalment malalties, problemes amb el país d'origen, manca de documentació...
- Presentació de recursos administratius a situacions complexes.
- Informar dels drets i deures.

B. La segona funció és donar a conèixer la figura de l'asil com una opció jurídica vàlida, lluitar contra la invisibilització del col·lectiu, divulgar les noves formes de persecució, i treballar per la defensa dels Drets Humans. Això es concreta en:

- Informació a altres organitzacions u administracions.
- Coordinació amb tots els agents implicats.
- Formació a professionals del món de l'estrangeria (durant el 2006, es realitzà dirigit a tècnics municipals

de la Diputació de Barcelona que, d'una manera o altre, estan vinculats al camp de l'estrangeria).

- Participació en xarxes i col·lectius que treballen en immigració (participació de l'equip jurídic en la constitució de la Plataforma Europea Xarxa 18 de Desembre a Brussel·les).
- Xerrades informatives amb col·lectius susceptibles de demanar asil .
- Organització de les Jornades Jurídiques d'asil per a advocats de l'estat espanyol de CEAR.
- Convenis amb entitats.

Per a dur a terme aquestes tasques, treballem de forma coordinada amb tots el programes de la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat, realitzant formació continuada per tal de garantir la professionalitat i amb la convicció ferma envers el respecte als drets de les persones.

2. DESCRIPCIÓ DE LES PERSONES ATESES/DESCRIPCIÓ DELS USUARIS

2.1 Asil i Refugi

2.1.1. Els expedients nous iniciats l'any 2006

El principals aspectes a destacar són: Costa d'Ivori com a país de màxima afluència de sol·licitants d'asil, la gran diferència de demandes d'asil que hi ha entre homes (50) i dones (18) i l'augment de sol·licitud iniciades des de Catalunya (23 demandes a Barcelona i 45 a la resta de l'Estat Espanyol)

EXPEDIENTS NOUS 2006

1. NACIONALITATS

Països	Expedients	Països	Expedients	Països	Expedients
Costa d'Ivori	15	Guinea Ecuat.	2	Ucraïna	1
Colòmbia	8	Gàmbia	2	Moldàvia	1
Rússia	5	Argèlia	2	Uzbekistan	1
Pakistan	3	Veneçuela	2	Xina	1
Bolívia	3	Sierra Leone	2	Argentina	1
Bangladesh	3	Sri Lanka	1	Paraguai	1
Cuba	3	Benín	1		
Congo	3	Togo	1		
Iraq	2	Marroc	1	Total Exped.	57
Palestina	2	Malí	1	Total Nacion.	27

2.2 Estrangeria

Per a tramitar temes d'estrangeria tenim en compte varis criteris: la complexitat de l'assumpte, els recursos de la persona i la seva situació de vulnerabilitat. Les principals demandes per nacionalitats han estat Colòmbia, Sàhara, Marroc, Argentina, Uruguai i Romania.

Les actuacions han estat sol·licituds per circumstàncies excepcionals, cèdul.les d'inscripció, arrelament -tant social com laboral-, així com també assessorament i tramitació de recuperacions de nacionalitats, principalment de persones originaris del Sàhara, i recursos administratius a procediments d'expulsió de persones que es troben amb una situació de vulnerabilitat.

2.3. Altres situacions

S'han atès, també, persones ja residents, amb l'estatut de refugiades, amb problemàtiques vinculades a problemes laborals, familiars i d' habitatge. En aquests supòsits hem fet una primera assistència jurídica, tràmits administratius, mediacions i finalment hem derivat al torn d'ofici les qüestions amb continuïtat jurisdiccional.

3. DEMANDES ARRIBADES AL PROGRAMA / ACCIONS REALITZADES

Pel que fa a les actuacions, durant el 2006 en el marc del Servei Jurídic se n'han fet 737, de les quals 545 han estat d'asil i 192 d'estrangeria.

Paral·lelament, s'ha realitzat tot el procediment d'assessorament jurídic i tramitació de sol·licitud de residència per situacions excepcionals o asil dintre del Programa d'Ajut Humanitari per Persones Subsaharianes procedents de Canàries, Ceuta i Melilla. Cal destacar, també, l'assessorament laboral dintre de l'àrea d'ocupació, principalment sobre tipus de contractes, salaris, cotitzacions i acomiadaments, assessorament i assistència en tres ocasions a l'aeroport de Barcelona, que finalment no han estat sol·licituds d'asil. A més, la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat té iniciat un recurs contenciós administratiu en matèria de Polissons Contra la Subdelegació del Govern a Barcelona.

S'ha presentat un informe sobre l'empadronament a l'Ajuntament de Barcelona i diferents recursos a la Jurisdicció contenciosa administrativa contra denegacions i inadmissions a tràmit de sol·licitud d'asil. Conjuntament amb totes aquestes tasques, s'han iniciat recerques d'informació per a l'elaboració d'informes de recolzament a les peticions d'asil.
Pel que fa a les activitats, durant el mes d'octubre es celebrà la trobada anual d'advocats especialistes en Asil i Refugi de la CEAR a Barcelona on, durant dos dies, es realitzaren jornades de formació. Com s'ha assenyalat anteriorment, es va impartit, durant el mes de novembre, un curs de formació per a tècnics municipals d'immigració juntament amb las Diputació de Barcelona

Un any mes, es participar en la Xarxa 18 de desembre i la configuració d'una plataforma europea per a sol·licitar la ratificació del Convenció dels drets del treballadors migrats (jornades de treball a Brussel·lès), així com també es formà part d'un grup de treball, en el que hi prenien part altres entitats, sobre polissons. Aquest grup té la finalitat d'esbrinar que està succeint als ports de Catalunya.

S'han signat acords de col·laboració amb l'Associació de mediadors interculturals romanesos, amb l'Associació d'Uruguaians a Catalunya per tal d'oferirlos suport a nivell jurídic.

Paral·lelament a totes aquestes activitats, s'ha participat en grups de treball de defensa del drets humans, en xerrades informatives sobre les noves formes de persecució amb experiències de les persones implicades, així com també s'ha impartit formació contínua del voluntaris.

4. VALORACIÓ DEL PROGRAMA

La situació de l'asil a Catalunya és preocupant. Des de la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat estem treballant per esbrinar a les raons del baix nombre de sol·licitants d'asil que arriben al nostre territori. Això sorprèn si tenim en compte que Catalunya sempre ha esta un lloc d'acollida i de respecte dels drets de les persones, un destí de la immigració. Però a nivell estadístic les xifres no concorden quan les comparem amb altres zones d'Europa i amb altres zones de l'Estat Espanyol. Proporcionalment, el nombre de sol·licituds d'asil iniciades a Catalunya és molt inferior que les que es realitzen a la resta de l'estat.

Les raons d'aquesta manca de presentacions, creiem que obeeixen, en primer lloc, a una desinformació de tots els agents implicats en immigració. I, en segon lloc, a una consideració residual de l'asil, tot confonent l'asil amb l'asil polític. La realitat, però, és molt diferent, doncs existeixen noves formes de persecució reconegudes per la Convenció de Ginebra. No podem oblidar que el dret evoluciona d'acord amb les necessitats generades per la societat; són les noves situacions les que generen la modificació de les normatives i és en l'àmbit de l'asil on encara tenim molt per a fer. La realitat mundial ens diu que vivim temps convulsos a gran part del planeta, els drets mes bàsics de les persones no es respecten, les situacions de conflicte, post-conflicte, tensions i crisi humanitàries, canvi climàtic, són presents a tots els continents. I són aquestes situacions les que configuren les noves formes de persecució i que formen par del nostre objectiu om entitat de defensa dels Drets Humans.

PISOS D'ACOLLIDA TEMPORAL PER SOL·LICITANTS D'ASIL

1. DESCRIPCIÓ AL PROGRAMA

La Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat gestiona quatre pisos d'acolllida amb capacitat per a 20 persones a Sabadell, província de Barcelona, des de l'any 2001. Tres dels quatre pisos han estat cedits en règim de protecció oficial per l'Ajuntament de Sabadell, i el quart pis és gestionat en règim de lloguer per la nostra entitat tot i estar previst que, a principis de l'any 2007 l'Ajuntament de Sabadell, en cedeixi un quart pis.

El programa va dirigit a sol·licitants d'asil i poden accedir als pisos d'acollida des del moment que presenten la seva sol·licitud d'asil, tenint preferència aquelles persones que ja han estat admeses a tràmit.
Els requisits per poder accedir-hi són: trobar-se en una situació de vulnerabilitat personal i social i sense recursos econòmics, socials i lingüístics. L'estada és de sis mesos, prorrogables a un any, depenent de la situació personal i del nombre de places existents.

El programa té com a finalitat facilitar l'itinerari d'integració social dels sol·licitant d'asil i els objectius principals són:

- Oferir habitatge temporalment
- Cobrir les necessitats bàsiques mitjançant les ajudes que proporciona el programa: alimentació, vestir, educació, assistència sanitària, transport.
- Treballar aspectes de la integració social
- Ser un recurs de transició cap a la pròpia autonomia
- Promoure i reforçar els recursos personals.

El programa d'Acollida Temporal ofereix allotjament, manutenció i assistència psicosocial urgent i primària, amb caràcter temporal.

2. DESCRIPCIÓ DE LES PERSONES ATESES/DESCRIPCIÓ DELS USUARIS

Al 2006 han passat pels pisos d'acollida temporal 45 persones, tots sol·licitants d'asil i durant tot l'any han estat les 20 places ocupades. Tot i això, al segon semestre hi han hagut altes i baixes constants i no s'ha aconseguit la plena ocupació. La majoria dels casos han tingut estades d'un any, encara que des del mes d'agost les

pròrrogues d'estància s'han reduït a tres, quatre i cinc mesos. De les persones ateses, hi hagut 4 famílies i 38 persones soles que no tenen família a territori. La majoria tenen la seva família -dona, marit i fills- al país d'origen, i, en alguns casos, la família està refugiada en un altre país. S'ha de tenir en compte que aquestes persones han patit una vulneració dels drets humans i han hagut de sortir del seu país de forma precipitada, sense poder preparar el viatge i, per tant, la família no els ha pogut acompanyar.

L'àmbit familiar està present en els residents durant tota l'estància ja que, alguns, se senten culpables d'haver deixat la seva família, moltes vegades en una situació vulnerable, amb l'agreujant que el seu país es troba en situacions de tensió i conflicte.

La nacionalitat de les persones acollides ha estat mol variada, ressaltant com a majoritària la colombiana (7), russa (5) i ivoriana (5), seguida de congolenya (3), palestina(3) i nigeriana (3), en menor nombre. Altres nacionalitats han estat les de Bangladesh (2), Sàhara Occidental (2), Iran (3) i Gàmbia (2). També han estat al pisos persones procedents d'Albània, Sierra Leone, Xina, Bolívia, Veneçuela, Argentina, Togo, Moldàvia i Perú.

De les persones ateses, trenta-quatre eren homes i onze, dones. Per edats, el col·lectiu més nombrós tenia entre 26 i 35 anys, seguit dels que tenien entre 36 i 45 anys.

3. ACCIONS REALITZADES

Prèviament a l'ingrés als pisos d'acollida, es realitzen entrevistes de primera acollida social als sol·licitants d'asil que han estat derivats pel servei jurídic de l'entitat o per altres entitats, o bé, han vingut per pròpia iniciativa. Generalment, són persones que no tenen recursos econòmics i que podrien estar interessats en el Programa d'Acollida Temporal.
Les persones que han assistit a aquestes entrevistes, normalment, feia poc temps que havien arribat al país i no coneixien l'idioma, vivien, moltes vegades, en condicions precàries (cases ocupes i vivendes en mal estat). Alguns han estat acollits en albergs municipals i d'altres, els més afortunats, compartien pis amb algun conegut o amic que, per solidaritat, els ha hostatjat. En aquest darrer cas, la situació és molt provisional, ja que, com a persones adultes, tenen necessitats bàsiques, com ara menjar, roba, etc... Aquestes necessitats, sovint, suposen una despesa econòmica per la persona que acull i que aquesta no vol assumir.

L'objectiu d'aquestes entrevistes és informar dels programes socials a que tenen dret com a sol·licitants d'asil i, en aquells casos en que es valora la necessitat de l'acollida i que l'interessat mostra el seu acord, s'inicia el procés per gestionar el seu ingrés al Centre d'Allotjament Subvencionat (CAS), prèvia derivació del cas a la Oficina d'Asil i Refugi (OAR) que n'autoritzarà l'ingrés.

El primer dia que entren als pisos venen a la oficina que la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat té a Sabadell, oficina ubicada al Servei Ciutadà d'Atenció a l'Immigrant (SCAI) on es realitza el contracte entre l'usuari i la nostra entitat, s'entrega el reglament, s'explica el funcionament dels pisos i amb qui haurà de conviure. S'acompanya a la persona al pis que li correspongui i se li fa l'entrega de les claus i dels llençols. Durant aquest primer acompanyament, hi ha hagut més d'un cas, en que els nous residents han explicat, de vegades en el temps que dura el trajecte en autobús, la seva història d'una forma molt més espontània que a les primeres entrevistes d'acollida social, expressant els seus sentiments i temors davant la incertesa de la nova situació i barrejats amb una sensació d'agraïment per l'acollida.

En arribar al pis es presenta al nouvingut a la resta de companys, se li mostra l'habitació, la cuina, el bany i el funcionament dels diferents aparells que haurà d'utilitzar quotidianament com ara la rentadora, escalfador, etc. Al mateix temps, els companys s'encerregaran d'explicar-li l'organització de les feines de neteja i ordre al pis.

Prèvia valoració social de cada cas, i de la intervenció que es proposa, se'ls acompanya durant el primer mes per a realitzar les gestions i visites als recursos i activitats que se'ls hi programa. En la majoria dels casos l'acompanyament no es valora necessari, ja que es tracta de treballar i reforçar, des del principi, l'autonomia de cada resident, amb la finalitat de facilitar el seu procés social a l'estat Espanyol.

Cal afegir que el primer mes és molt important. Els usuaris mostren el desig de començar el més aviat possible cursos per aprendre la llengua i mantenir ocupat el temps. Aquest moment és un moment força vulnerable ja que la majoria intenten no pensar en la seva situació, tenen records d'experiències passades i, conseqüentment, tenen problemes per dormir.
Periòdicament i de forma setmanal, des de l'SCAI, es realitzen entrevistes individuals i/o familiars amb tots els residents dels pisos, per tal de treballar el seu procés d'integració social, per a dur a terme el pla de treball, així com per a poder parlar d'aquelles coses que els preocupen i/o angoixen. Les entrevistes resulten molt útils en la mesura que les persones acollides creen un vincle amb el professional, que facilita el seguiment del cas, l'execució del pla individualitzat, així com el coneixement d'aquelles activitats que realitzen, les seves expectatives de futur, aspiracions i preocupacions.

Les 45 persones residents aquest any s'han empadronat al pis que els hi correspon a Sabadell, se'ls ha tramitat la targeta sanitària i se'ls ha assignat un metge de capçale-

ra. També han realitzat les gestions pertinents perquè es puguin inscriure com a demandants de treball a l'Oficina de Treball de la Generalitat (OTG).
Des de l'SCAI s'organitzen activitats (classes de castellà, accés a l'ordinador, etc.) D'altres activitats que es realitzen són : coneixement de l'entorn, cursos de formació ocupacional, visites amb els diferents tècnics de la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat (àrea jurídica, laboral, formativa...), derivacions a EXIL per a rebre recolzament psicològic, si s'escau. Amb tots els serveis o entitats als que es deriven, es realitzen reunions de coordinació i seguiment.

Tots els usuaris assisteixen a classes de castellà o català, en funció del seu país d'origen. Els que fan cursos de castellà s'integren als cursos que organitza la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat i l'SCAI, amb professors voluntaris. A finals d'any, pel gran número de demandants que sol·licitaven aquest servei, es va veure la necessitat de dividir el grup d'alumnes en dos; un grup dirigit a persones de parla anglesa i un altre per les de parla francesa, a més d'ampliar els horaris dels professors. També assisteixen als cursos de les Escoles d'Adults dels barris on viuen. A l'Escola d'Adults de la Concòrdia, també es realitzen cursos d'informàtica i de lectura del carnet de conduir, al que, des del 2006, hi assisteix un dels residents.
A més, la majoria dels residents, a través del programa Equal, són derivats a l'Escola Mediterrània de Barcelona, on hi ha la possibilitat d'adaptar-se a la demanda horària per realitzar cursos intensius de castellà.

Aquest any hi han hagut dos famílies, a les quals s'ha acompanyat a les escoles per tal de fer les corresponents matrícules als fills. En un dels casos, s'ha derivat una nena d'un any i mig nigeriana a la guarderia més propera al domicili, s'ha tramitat l'ajuda de guarderia del Programa d'Acollida Temporal i s'ha sol·licitat una beca de menjador a través dels Serveis Socials de primària. A l'altre cas, una nena rusa de nou anys, s'ha acompanyat a la família i s'ha realitzat el seguiment, gaudint ,també en aquest cas, de l'ajuda per material escolar que proporciona el programa.
De les vint persones acollides, en el moment de presentar aquesta memòria, no tenien autorització per a treballar o no estaven en edat laboral raó per la qual realitzaren cursos ocupacionals per facilitat la seva inserció laboral. La resta de persones estaven en vies d'acomplir els objectius que es planteja el programa d'acollida temporal. En tots els casos, es van realitzar derivacions al programa Equal de CEAR, al Vapor Llonch de Sabadell i a l'Agència de col·locació de la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat. Es donaren casos en que els residents utilitzaven, en la seva primera cerca de feina, Empreses de Treball Temporal que, moltes vegades, facilitava la incorporació en plantilla a les empreses on van començar a treballar.

Sovint, els sol·licitants d'asil tenen malestar i angoixa provocada pel fet d'haver estat víctimes de la violació dels Drets Humans. En moltes ocasions, necessiten recolzament psicològic per treballar aquells aspectes relacionats amb el motiu pel qual han sol·licitat asil i amb el seu pro-

cés de dol. Per treballar aquest aspecte, es realitzen derivacions a EXIL (entitat especialitzada en donar recolzament mèdic-psico-social a persones víctimes de la violació dels Drets Humans), amb qui es treballa de manera coordinada. Gran nombre de residents del CAS han assistit a EXIL, assistència que es dificulta, o queda interrompuda, un cop comencen els cursos de formació i treballen. La majoria dels que necessiten el recurs noten una millora important després d'assistir durant un temps al servei. D'altres es resisteixen per por a enfrontar-se de nou a fets que prefereixen no recordar o la poca confiança a nivell cultural d'aquest tipus de teràpies.

Al llarg del 2006, han sortit dels pisos 26 persones. D'elles, 20 ho han fet per haver esgotat el període d'estància autoritzat i de la pròrroga corresponent. En el moment de la sortida del programa estaven treballant i han aconseguiren llogar una habitació o trobar allotjament.
Del total, 3 persones van ser inadmeses a tràmit i a 2 se les va denegar la sol·licitud d'asil, per la qual cosa van haver de deixar el pis. Una persona va marxar sense avisar a la tècnica del centre ni a la entitat. En aquests casos no s'ha pogut consolidar el procés d'integració sòcio-laboral.
Pel que fa a l'acondicionament dels pisos cal dir que s'han realitzat les gestions pertinents per arreglar rentadores, escalfadors, instal*lacions elèctriques, etc.... També s'han comprat mobiliari com ara armaris, llits i matalassos i utensilis d'us diari com plats, gots, cassoles, etc. Al mateix temps s'ha executat íntegrament el pressupost de la subvenció del IRPF de l'any 2005.

Els voluntaris han tingut un paper molt important en l'execució de la feina anteriorment assenyalada i, molt especialment, en l'acompanyament i coneixement de l'entorn, a través de les visites a la ciutat de Sabadell i als pisos d'acollida, que han realitzat durant tot l'any cada dijous a la tarda. Cal dir que pel volum de feina que comporta la realització dels objectius del programa, la feina i el recolzament dels voluntaris cap als usuaris, i també, cap a la tècnica social responsable del programa, és de vital importància.

4. VALORACIÓ DEL PROGRAMA

En termes generals, la valoració del col·lectiu és positiva, tot i així cal remarcar algunes diferències. El sol·licitant d'asil pot gaudir del programa durant un any, de mitjana. Aquest temps, permet que els residents puguin aconseguir l'estabilitat econòmica i la contenció emocional necessàries per fer front a les dificultats que es troben en arribar a l'estat Espanyol. Alhora, es pot treballar per afavorir el seu procés d'integració social. Tot i així, el fet

que es deneguin el 97% de les peticions d'asil dificulta la concreció d'aquest procés d'integració, ja que després de passar dos anys com a sol·licitants d'asil, en què es troben en situació regular, reben ajudes d'acollida, aprenen la llengua, realitzen cursos de formació ocupacional i poden treballar de forma regular, la denegació els converteix en irregulars i això suposa, en molts casos, una situació de desarrelament i vulnerabilitat preocupant, per a la que no estan preparats.

Cal destacar que hi hagut un augment de sol·licituds d'asil a l'estat Espanyol, i que, concretament a Catalunya, han arribat moltes demandes de persones que han sol·licitat pisos d'acollida i que no se'ls ha pogut donar resposta per falta de places, així essent derivats a altres centres d'acollida de la CEAR. Creiem, que s'ha de facilitar i assegurar que la gent pugui continuar el seu projecte vital on decideixi, i, per tant, donar resposta a aquelles persones que escullen Catalunya com a lloc per viure, sigui perquè hi tenen família, xarxa social o perquè simplement els hi agrada el lloc. És per això, que la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat, des de l'inici del programa d'acollida, l'any 2001, sol·licita un augment de places per resoldre aquesta situació i garantir que els sol·licitants d'asil que així ho han decidit continuïn a Catalunya el seu projecte de vida.

En termes generals, tot i que hi ha hagut un gran augment de sol·licituds d'asil, no ha augmentat el nombre de sol·licituds acceptades a tràmit. Això demostra, que segueix havent-hi uns criteris molt restrictius a l'hora de estudiar els expedients, i continua la necessitat de l'ampliació de criteris d'asil i refugi.

PROGRAMES SOCIALS

1. DESCRIPCIÓ AL PROGRAMA

La Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat desenvolupa un programa d'integració social, formació i treball dirigit a persona que ja tenen la condició de refugiat o autorització de permanència al país d'acord amb l'article 17.2.
L'objectiu del programa és doble: per una banda volem assessorar i realitzar una intervenció social integral en aquells casos que pateixen necessitats bàsiques i per l'altra, tot haver fet una valoració prèvia, la gestió d'ajuts econòmiques per afavorir l'allotjament estable i/o d'emergència

El programa té els següents eixos d'actuació:

- Cotitzacions a la Seguretat Social
- Altes i baixes i variacions de règim de la Seguretat Social
- Orientació Jurídica
- Habitatge
- Orientació sanitària
- Orientació Formativa
- Visats

El seguiment dels casos es fa mitjançant un pla individualitzat dissenyat per a cada usuari. En molts casos, tan sols és necessària una intervenció puntual, amb orientacions determinades. En la resta de casos es fa una intervenció a llarg termini, vinculada a la problemàtica existent, treballant aquells aspectes que ajuden a promoure i reforçar l'autonomia personal.

2. DESCRIPCIÓ DE LES PERSONES ATESES/DESCRIPCIÓ DELS USUARIS

Durant l'any 2006 s'han atès 41 demandes d'ajut per part de que ja estaven en possessió de l'estatut de refugiat. El perfil més generalitzat és el d'una persona sola, sense distinció de gènere, tot i que hi ha un nombre major de dones que han demanat ajut (algunes d'elles tenen fills al seu càrrec: 32 dones i 9 homes).
La població que ha demanat més ajut ha estat la d'origen rus (15) i bielorús (8).

Respecte de la formació de les persones que hem atès, la majoria d'elles han fet estudis de batxillerat i també podem trobar un alt percentatge de persones que posseeixen formació professional (9) o llicenciatures (sobretot en el cas dels asilats russos -13-).

3. DEMANDES ARRIBADES AL PROGRAMA/ACCIONS REALITZADES

Durant aquest any 2006, les demandes més nombroses que han arribat al nostre servei han estat, bàsicament, vinculades al suport econòmic a l'habitatge i manutenció, tot i que també s'han demanat ajuda a la formació. El protocol d'actuació del programa comença amb una entrevista personal amb l'usuari/família per detectar la situació, les possibles necessitats i carències que s'hauran de treballar. Tot seguit, es defineix la intervenció a seguir. Durant tot el procés, es fan entrevistes de seguiment, derivacions als diferents recursos de la ciutat, coordinació i seguiment amb els diferents serveis i agents que intervenen en el cas a fi de consensuar i intercanviar idees sobre la intervenció i el pla individualitzat.

4. VALORACIÓ DEL TREBALL REALITZAT

En cada cas s'han marcat objectius diferents, sempre sense perdre de vista les necessitats de cada usuari. Davant les demandes formulades, la problemàtica més freqüent és l'accés a l'habitatge, tant per la situació econòmica com laboral de les persones ateses si són refugiades o inadmeses a tràmit que estan en recurs. Per una banda, els requisits que sol·liciten tant agències immobiliàries com particulars (les tres últimes nòmines, contracte, aval, fiança), per l'altra, molta gent només pot rellogar habitacions en pisos ja llogats, habitacions que sovint presenten poques condicions d'habilitat. Tot plegat, els impedeix el tràmit d'ajuts econòmics per la habitatge ja que els llogaters, que ja són llogaters per si mateixos, es neguen a facilitar cap mena de rebut.

En aquells casos que es valora pertinent, se'ls ha ofert recolzament psicològic. El col·lectiu al que va dirigit aquest programa, ha estat víctima de la violació dels Drets Humans, i sovint, des del moment en que han arribat a Catalunya, no han rebut atenció psicològica per tractar aquells aspectes que tenen a veure amb la seva sol·licitud d'asil i amb el seu procés de dol. En aquests casos, se'ls deriva a EXIL (Programa de Reparació Mèdic-psico-social per a immigrants i refugiats víctimes de violació dels Drets Humans i tortura).

Tot i que la quantitat de persones ateses en el programa, tant refugiades con sol·licitants d'asil denegats i que han presentat recurs, en aquest programa és reduït, cal assenyalar que abans d'estar en possessió de l'Estatut de Refugiat, la mitjana de tràmit d'asil és d'un o dos anys, per tant, la gran majoria, quan els hi ha estat concedit l'estatut, ja tenen la situació estabilitzada i no els hi cal accedir a les ajudes econòmiques. Tot això, no hem d'oblidar que entre el col·lectiu, hi trobem les famílies que tenen fills al seu càrrec, persones que tenen més dificultat a l'hora d'inserir-se al mercat laboral, i/o altres problemàtiques afegides (malalties, sobretot) que fan necessari l'accés al servei.

Les ajudes sempre són puntual i tenen l'objectiu d'encarrilar l'assentament de les persones refugiades en el nou context cultural.

PROGRAMA D'AJUT HUMANITÀRI A IMMIGRANTS PROCEDENTS DE CANÀRIES, CEUTA I MELILLA

1. DESCRIPCIÓ AL PROGRAMA

El Programa d'Ajut Humanitari a Immigrants procedents de Canàries, Ceuta i Melilla està dirigit a persones procedents dels Centres d'Internament de les Canàries o provinents de Ceuta i Melilla i que, per tant, hagin estat derivades des dels CETIS, o bé hagin entrat directament en "cayucos" a les Canàries. L'objectiu del programa és facilitar allotjament i manutenció a aquestes persones que acaben d'arribar a la ciutat de Barcelona durant un període màxim de quinze dies. A la vegada, s'ofereix assessorament i atenció social per tal de donar cobertura a les necessitats bàsiques, com ara pot ser la provisió de roba o assistència sanitària.

Així mateix, es valora individualment cada situació jurídica per tal d'esbrinar si alguna d'aquestes persones és susceptible d'acollir-se a algun tràmit d'estrangeria o asil. Per aquest raó, des del segon semestre la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat ha presentat, a la Subdelegació del Govern de Barcelona, sol·licituds de permís de residència per causes excepcionals a tots els usuaris que s'han atès.

Durant l'estada en el programa, es facilita que les persones nouvingudes, tinguin els mitjans per tal de poder posar-se en contacte amb familiars o coneguts en la península, i cobrint-se el cost del desplaçament per tal que es puguin retrobar i establir-se allà on sol·licitin. Aquells que no compten amb una xarxa social són derivats a altres recursos i serveis de Barcelona per tal que puguin accedir a places de menjadors socials, dutxes o albergs. Des del programa es fa constar que els recursos socials i d'ajuda humanitària són molt escassos a la ciutat de Barcelona. Per això és molt corrent de trobar-se persones immigrants procedents de les Canàries vivint als carrers de Barcelona, sense llar, ni cap tipus de recursos econòmics en situació d'indigència (veure Programa d'Acollida).

A partir del segon semestre es va posar en funcionament cursets de castellà i coneixement de l'entorn comptant amb la col·laboració de l'Associació Educació Sense Fronteres.

2. DESCRIPCIÓ DE LES PERSONES ATESES/DESCRIPCIÓ DELS USUARIS

S'han atès des de l'1 de gener de 2006 fins al 30 de novembre del 2006, 19 grups amb un total de 469 persones, de les quals 242 eren originàries de Senegal, 86 de Mali, 49 de Guinea Bissau, 58 de Gàmbia, 30 de Costa d'Ivori, 8 de Mauritània, 9 de Guinea Conakry, 3 d'Angola, 2 de la República del Congo, 1 de Libèria i 1 de Sierra Leone. Tot i les nacionalitats assenyalades, cal destacar que, en molts casos, aquestes no són reals perquè les nacionalitats que apareixen en les llistes enviades per la Delegació del Govern de Barcelona no coincideixen amb les nacionalitats que apareixen en la documentació que tenen les persones procedents de Canàries (certificat d'internament, acord de devolució o acta d'internament al jutge).

Els perfils de les persones ateses han estat homes en una franja d'edat entre 18 i 46 anys, essent la mitjana d'edat de 28,4 anys. En la seva majoria eren solters, tot i que molts s'havien casat molt joves i tenien 3 o 4 fills. Tots tenien famílies extenses (una mitjana de 10 persones) a qui, molt sovint, eren mantenien, doncs n'eren el cap de família.

Segons la zona de procedència, que generalment és una zona rural i sobretot amb escassos recursos per la família, aquestes persones presentava un nivell de formació baix, no superant els estudis primaris i molts no estaven alfabetitzats. Tot i això, cal destacar que alguns d'ells tenien estudis universitaris en diferents matèries, com ara literatura, física o enginyeria.

Pel que fa als treballs que exercien en els seus països d'origen, aquests eren molt variats, però destaquen treballs de camp, de pesca i de venda ambulant. La majoria eren de religió musulmana, de la corrent mouridista, i es preparen "grigris" per emprendre el viatge (talismans)[1]. La major part d'aquests homes trigaren entre un i quatre anys en poder arribar a l'estat Espanyol. Expliquen que durant aquest temps de nomadisme, s'aturaven a diferents països per a treballar a fi de reunir els diners necessaris per a poder pujar al "cayuco". Les feines que solien realitzar estaven vinculades a la pesca o a la neteja. Necessitaven entre 60.000 i 180.000 SFA (entre 100 i 300 €) per tal de poder accedir a un lloc a l'embarcació i, en moltes ocasions, aquest lloc els pot arribar a fer perdre vida. Quan més diners es paguen, millor plaça obtindran en el "cayuco". Els que no han pogut pagar el cost mínim estipulat, no podran pujar a l'embarcació a terra, sinó que hauran de nedar uns quants metres fins

1 Explicaven que abans de pujar al "cayuco" posaven dins de l'embarcació un d'aquests 'grigri', en aquesta ocasió un d'invisibilitat confeccionat pel Marabú. Aleshores, segons diuen, mentre el 'grigri' sigui dins de l'embarcació, o sobre seu, es tornen invisibles fins arribar a aigües espanyoles.

a poder arribar a l'embarcació a alta mar. Alguns moriran ofegats en l'intent. Quan el vaixell estava ben organitzat, es compraven queviures i benzina suficient per al viatge. Però, sovint, les sortides es feien amb pressa, sense massa previsió degut al control, cada vegada més present, de la policia costera. Això implicava més risc en el viatge. Per aqueta raó i perquè tampoc tenen molta noció de navegació, es perdien en el mar durant uns quants dies, quedant-se sense menjar, aigua i benzina. Abans de tenir la sort de ser salvats, desgraciadament, alguns moren per deshidratació i els seus cossos són llençats al mar per raons de salubritat. La mitjana de duració de la travessia varia entre 6 i 15 dies i el nombre de passatgers varia entre les 80 i 150 persones.

La majoria dels que procedeixen de Mali han viatjat cap a Mauritània; al principi de l'any solien passar per Argèlia per a arribar al Marroc a fi de creuar la frontera amb Melilla o Ceuta. Les dificultats que es presenten alhora de saltar la tanca fa que molts optin per dirigir-se cap a Mauritània i agafar el "cayuco" des de Nuakchott. Els senegalesos, normalment, surten des del propi país, sovint des de el sud, a la regió de Casamance, encara que alguns també emprenen el viatge des del nord, prop de San Louis. Els gambians també surten des del sud de Senegal perquè Gàmbia fa frontera amb Casamance i els de Guinea o Costa d'Ivori viatgen fins el Senegal i, en alguna ocasió, travessen 4 o 5 països per poder arribar fins a Mauritània.

3. DEMANDES ARRIBADES AL PROGRAMA / ACCIONS REALITZADES

Durant el primer semestre i el principi del segon s'anaven a buscar els grups al CETI de la Verneda, i, més endavant, al CETI de la Zona Franca. Quan arriben al CETI, escortats per la policia que els ha anat buscar a l'aeroport, els usuaris pensen que encara estan detinguts, retenció que vinculen al període de 40 dies que poden estar als CETIs. Quan pugen a l'autobús de Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat que els portarà fins a l'alberg, se'ls hi dona una breu explicació sobre la nostra organització i el programa que els acull. Quan entenen que no hi ha cap vincle entre la l'entitat i la policia, i que a partir d'aquell moment són lliures, aleshores comanen a somriure, a relaxar-se, aplaudeixen i fan moltes preguntes, sobretot d'àmbit legal i sobre les possibilitats de treball a l'estat Espanyol.

Arribats a l'alberg, se'ls recull la documentació que porten per tal de poder fer-ne fotocòpies (normalment, de l'acord de devolució, certificat d'internament del centre i/o acta d'ingrés al centre estipulat pel jutge). En poques ocasions tenen certificat mèdic. Aleshores, se'ls hi fa donació d'una tarja de telèfon per a que puguin trucar

als seus contactes que tenen a l'estat i també per a poder trucar a les seves famílies. També se'ls hi proporciona una tarja de transport urbà i un mapa per a que puguin circular per la ciutat de Barcelona.
També se'ls hi dona productes d'higiene personal, roba i calçat que aconseguim a través d'organitzacions de donació de roba o bé a través de contactes personals.
El segon dia se'ls hi retorna la seva documentació i es realitzen entrevistes personals a fi i efecte de poder presentar una sol·licitud de residència per causes excepcionals, sol·licitud que es presenta seguidament a la Subdelegació de Govern de Barcelona via fax. S'aprofiten aquestes entrevistes per a destacar algun cas d'asil.
Des de la meitat del segon semestre, i com s'ha senyalat anteriorment, es posà en marxa classes de castellà i de coneixement de l'entorn amb la col·laboració de l'associació Educació Sense Fronteres, amb qui varem establir un conveni.
Paral·lelament, els usuaris es posen en contacte telefònic amb els seus familiars o amics per a demanar allotjament. Normalment, les persones de contacte solen respondre de forma positiva a la demanda, però, en alguns casos, la resposta és negativa per diverses raons; aleshores es contacta amb les famílies en els països d'origen perquè ens puguin donar altres alternatives per poder fer contactes. Durant el primer semestre, algunes persones es van quedar sense xarxa social i varen ser derivades a centres d'acollida temporal i se'ls va facilitar direccions de menjadors socials i dutxes de la ciutat. En el segon semestre totes les persones han estat allotjades en cases de familiars o amics, cap es va quedar sense xarxa social.

S'ha establert conversa telefònica amb tots els contactes per tal d'assegurar la possibilitat d'allotjament i, en alguns, casos s'ha fet seguiment. Mitjançant la creació d'una llista de números de contacte per a cada un dels usuaris. Un cop feta la confirmació, es realitza la compra dels bitllets de transport cap a la destinació demanada. Amb cada grup es va intentar organitzar el transport de manera que els que anaven al mateix destí ho poguessin fer junts. Es va fer l'acompanyament de cada persona fins al lloc de sortida, comptant amb la col·laboració dels voluntaris i, a vegades, amb la dels mateixos usuaris que s'oferien a fer-ho.

Abans diemprendre el nou viatge, se'ls hi proporcionà diners de butxaca i també targes de visita del CEAR, amb adreces i números de telèfon de les diferents delegacions.

Pel que fa a la situació legal dels familiars o coneguts, cal assenyalar que, en alguns casos, les persones acollides referien que es trobaven en situació regular, però la majoria manifestava desconeixement sobre la situació jurídica dels seus contactes o que es trobaven en situació irregular.

En relació a les destinacions dels grups arribats a Barcelona, els grups eren bastant heterogenis i aquestes persones es repartien travessant tot el territori de l'estat, encara que cal destacar que un important nombre d'ells s'han desplaçat a la província de Girona, durant el primer semestre i les províncies d'Alacant, Almeria i Màlaga durant el segon.

4. VALORACIÓ DEL PROGRAMA

A fi d'optimitzar recursos i millorar la qualitat en l'atenció, considerem adequat que, des de Canàries, es porti a terme una tasca prèvia al trasllat dels grups per tal de constatar on viuen els familiars i amics de cada persona i poder traslladar-los a les ciutats més pròximes a la seva destinació final prevista.

Fem constar que, tot i que el programa ofereix allotjament i manutenció, altres necessitats tant bàsiques com són la roba d'abric a l'hivern, el calçat o mudes, no queden cobertes donat les dificultats que suposa accedir a roba gratuïta a la ciutat de Barcelona per a grups tant nombrosos.

Tot i que la majoria de persones es trasllada a les destinacions previstes , hi ha un grup més reduït que no compta amb xarxa social o familiar i que decideix quedar-se a la ciutat de Barcelona ja que pot accedir a places d'alberg per a pernoctar durant uns dies i a d'altres recursos socials, però les ajudes que ofereixen aquests serveis són puntuals i no tenen continuïtat, fet que es tradueix, tot sovint, en situacions que ratllen la indigència.

Més enllà de les carències que presenta el programa, valorem positivament que es pugui donar una primera acollida a aquestes persones facilitar el contacte amb els seus familiars, amics o coneguts, que en la majoria dels casos ja tenen, i evitar que entrin en circuits de marginalitat a conseqüència de la falta de recolzament, de recursos econòmics, de la pròpia situació d'irregularitat legal, així com del desconeixement de la llengua i l'entorn.

Finalment, cal destacar que considerem imprescindible l'adopció de mesures alternatives per part de l'administració a la regularització d'aquestes persones, permetent que puguin accedir a la via d'asil o a permisos de residència per causes humanitàries donades les condicions en que actualment són traslladats a la península, condicions que afavoreixen l'explotació laboral i agreugen la situació dels familiars o amics que els acullen (sovint, ja de per si mateixos, tenen una situació econòmica i legal complicada). Podem dir que si aquest programa funciona correctament és, en mots casos, gràcies a la solidaritat del col·lectiu a que pertanyen els immigrants.

PROGRAMES OCUPACIONALS I FORMATIUS

A. AGÈNCIA DE COL·LOCACIÓ/SERVEI D'INTERMEDIACIÓ LABORAL

1. DESCRIPCIÓ AL PROGRAMA

Des de l'Agència de Col·locació es realitza un treball d'Intermediació Laboral entre els nostres usuaris (refugiats, sol·licitants d'asil i immigrants demandants d'ocupació) i diverses empreses que necessiten nous treballadors per poder desenvolupar les seves activitats. Amb el treball realitzat per aquest servei s'intenta donar resposta a la necessitat d'accés a una ocupació que permeti una qualitat de vida satisfactòria i el desenvolupament del projecte vital dels nostres usuaris, contemplant-se el treball i la promoció professional com un dels mitjans més eficaços per aconseguir la integració social dels col·lectius per els que treballem.

Al nostre servei s'atén tant a aquells usuaris que venen derivades d'un dels itineraris d'inserció sòcio-laboral amb alguns dels programes d'Orientació gestionats per la nostra entitat, com els que arriben directament al nostre servei amb la única demanda de trobar un lloc de treball o proporcionar-se professionalment. Al treballar en xarxa també s'atén a usuaris derivats per les diferents entitats amb les que col·laborem per ser derivats directament a algun procés de selecció realitzat per una empresa col·laboradora.

Juntament amb l'atenció als usuaris, també es realitza un treball de prospecció d'empreses, on es contacta i s'informa a les empreses de diversos sectors de producció. A aquestes els oferim la possibilitat de disposar d'una borsa de treball amb un ampli ventall de demandants d'ocupació en diversos sectors professionals i categories professionals, la preselecció de candidats, assessorament per la contractació de treballadors estrangers, i la possibilitat d'atendre les demandes dels seus treballadors en altres àmbits: habitatge, serveis socials, etcètera. Pel que fa al treball de prospecció, es fa posant especial incidència en empreses dels sectors que requereixen de major quantitat de ma d'obra i ofereixin les millors condicions de treball, respectant sempre allò que marquen els convenis vigents. Aquestes empreses tenen la possibilitat de comptar de manera gratuïta amb els nostres serveis.

El treball de mediació consisteix exclusivament en posar en contacte les dues parts interessades, essent l'empresa la que, en última instància, fa la selecció dels seus futurs treballadors i tenint aquests la llibertat d'acceptar o no les condicions que ofereix aquesta empresa, realitzant-se un treball de seguiment dels usuaris.

Dins de l'Agència de Col·locació es segueix una línia de treball ètic, consistent en oferir als nostres usuaris llocs de treball a on es garanteixin unes condicions de treball que acompleixin allò marcats als convenis de treball del seu sector professional, a més d'evitar el tracte amb intermediaris que no realitzin el seu treball de manera gratuïta i les empreses que són ofereixen llocs de caire temporal.

A més del treball d'intermediació, des de l'Agència de Col·locació també s'ofereix als nostres usuaris assessorament sobre altres aspectes relacionats amb la seva inserció sociolaboral, com ara el disseny de currículums i cartes de presentació, material per a la recerca activa d'ocupació per compte propi, i derivació i informació a recursos formatius i/o d'assessoria laboral.

2. DESCRIPCIÓ DE LES PERSONES ATESES/DESCRIPCIÓ DELS USUARIS

Al llarg del 2006 s'han atès a 313 usuaris, d'aquests el 52% han estat homes i el 48% restant dones, essent el sector d'edat comprés entre els 19 i els 35 anys el més representatiu a l'agrupar al 50% dels usuaris. Es tracta d'un col·lectiu de persones amb un nivell d'estudis mitjà, ja que el 76'4 % dels usuaris compten amb estudis secundaris, i el 15'6 % universitaris.
En quant a la seva situació administrativa, el 79 % dels usuaris són immigrants amb permís de residència vigent, l'11% sol·licitants d'asil, el 7 % refugiats, i el 3% restant correspondria a immigrants sense permís de residència.
Pel que fa a les nacionalitats, els col·lectius més representatius són de ciutadans del Marroc amb 48 usuaris; del Pakistan amb 33 usuaris, cap d'ells dona; i l'Equador i Bolívia amb 21 usuaris cadascun d'ells. En canvi si ens referim a l'àmbit específic del refugi, les dues nacionalitats més representades serien Rússia i Colòmbia, amb 15 i 17 usuaris respectivament.

3. VALORACIÓ DEL PROGRAMA

En línies generals es fa una valoració positiva del servei, ja que, a mesura que ha anat avançant l'any, ha anat consolidant-se i augmentant el nombre d'ofertes de treball i insercions gestionades des d'aquest servei. S'ha passat de les 63 insercions documentades de l'any 2005 a les 127 d'enguany, tenint constància de la inserció del 39% dels usuaris atesos, raó per la que el nombre d'insercions ha augmentat en més del 100%.

Malgrat aquesta valoració general positiva del treball realitzat des del servei, s'han de fer les següents valoracions: se segueix constatant que la majoria de les persones immigrants treballen en sectors econòmics precaris, en treballs poc qualificats i per sota de les seves possibilitats laborals, amb independència de les qualificacions que tinguin. A més a més, ho fan als sectors amb pitjors condicions laborals (servei domèstic, construcció, agricultura, etc). En comparació als ciutadans espanyols i de la UE, les persones d'origen extracomunitari amb prou feines treballen en ocupacions d'alta qualificació, produint-se, en línies generals, greus desajustos entre la formació que tenen els immigrants i la categoria laboral que ocupen. Aquesta dificultat d'accés als llocs de treball amb millors condicions és, encara, més evident en el cas de les dones.

Aquesta dificultat d'accés s'explica, bàsicament, per la visió reduccionista d'una bona part de la societat i l'empresariat, que no contempla el bagatge professional i formatiu adquirit per l'immigrant o el refugiat al seu país d'orígen, raó que l'obliga a començar, gairebé de zero, el seu itinerari professional a l'arribada al nostre país. A aquest fet ,també s'ha d'afegir les greus dificultats que troben totes les persones estrangeres per homologar la seva titulació o reconèixer les qualificacions obtingudes al país d'orígen, i les dificultats de realitzar qualsevol formació que faciliti la inserció i la promoció professional.

Conjuntament a la dificultat d'accés als llocs de treball que estiguin d'acord al seu perfil professional, i estancament en determinats sectors productius, també s'ha d'esmentar l'alta temporalitat que pateixen la major part dels treballadors procedents dels nostres col·lectius d'actuació. Prova d'aquest argument és que només el 8 % dels contractes gestionats des de l'Agència han estat de caire indefinit, mentre que el 73 % serien contractes d'obra i servei, i el 15 % de durada determinada, encara que s'espera que una bona part d'aquests poden passar .

Malgrat que el procés de Normalització del 2005 va afavorir que un elevat nombre d'immigrants al nostre país obtinguessin un permís de residència i treball, l'haver pogut regularitzar la seva situació no ha significat que hagin desaparegut totes les dificultats per ser contractats. Per una banda, l'excessiva limitació dels sectors en els permisos de treball i les nombroses dificultats per poder canviar de sector; i per l'altra, el llarguíssim temps d'espera per aconseguir les resolucions de renovacions, en alguns casos més de sis mesos, han fet que moltes persones no hagin pogut ser contractades durant tot aquest temps per les reticències de les empreses a contractar treballadors en situació irregular.

Per tot l'exposat anteriorment, dins de l'Agència de Col·locació ens plantegem de cara al present any no només seguir treballant per augmentar el nombre d'insercions, si no també reduir els índex de temporalitat d'aquestes, i fer un treball de sensibilització per la contractació de treballadors immigrants i refugiats entre les empreses i que ofereixen millors condicions de treball.

B. ITINERARIS D'ACOMPANYAMENT A LA INSERCIÓ LABORAL PER A IMMIGRANTS

1. DESCRIPCIÓ AL PROGRAMA

El Programa d'Itineraris per a la inserció i promoció professional del col·lectiu de treballadors immigrants recolza a persones amb especials dificultats per definir el seu perfil professional o per aconseguir i consolidar el seu lloc de treball i les seves relacions laborals. Són persones immigrants extracomunitàries en situació administrativa regular o en vies de regularització, les condicions socials i laborals de les quals les situa, sovint, prop de l'exclusió social. És el cas de treballadors o treballadores amb mitjans molt limitats i amb càrregues familiars o persones amb baixa o nul·la qualificació professional.

La persona, en situació de desigualtat social i laboral, per mitjà d'un itinerari aprèn a conduir-se en el món del treball de la ma d'un mediador. El mediador, a través d'un procés tutoritzat i individualitzat, aporta el seu coneixement tècnic i la seva experiència per tal de capacitar a la persona en la seva autonomia per a que cada cop li resulti més senzill trobar una feina, conèixer les normes del treball, els seus drets i obligacions i a separar condicions laborals legals de l'explotació laboral.

A partir d'una observació permanent de l'entorn i la identificació de les demandes del mercat laboral s'entrevista a la persona interessada per tal de realitzar un diagnòstic breu del seu nivell de recursos i expectatives professionals. Si es considera oportú, s'hi afegeix un mòdul de preformació laboral i s'informa de la xarxa de recursos interns i externs al servei. A partir d'aquí s'inicia pròpiament el procés d'orientació laboral, inscrivint-lo en la nostra Agència de Col·locació, formalitzant un seguit de tutories individualitzades de seguiment en la recerca activa d'ocupació (RAC), formant en matèria laboral i d'estrangeria i afavorint, si s'escau, les tutories grupals per tal de compartir experiències, punts de vista i elaborar coneixement laboral i de l'entorn. En aquest moment, es pacta un itinerari dirigit a la inserció laboral on s'afronten les debilitats professionals i es potencien les habilitats professionals. Això implica la possibilitat de realitzar un o varis cursos de formació per afavorir l'adaptació al món laboral i el reciclatge permanent. La persona aprèn així a aprofitar la xarxa de recursos formatius i laborals, públics i privats, per tal d'assolir l'objectiu final: la seva inserció i promoció com a treballador d'acord al seu propi pla professional.

2. DESCRIPCIÓ DE LES PERSONES ATESES/DESCRIPCIÓ DELS USUARIS

El programa operatiu ha atès aquest any a 71 persones, 40 homes (56%) i 31 dones (44%), la majoria amb edats compreses entre els 26 i els 35 (38%), seguit d'un 27% majors de 35 però menors de 46, un 21% majors de 45 i un 14% menors de 26. La xifra de dones, en constant creixement, consolida la seva progressiva incorporació al mercat de treball i a l'augment del seu protagonisme i visibilitat, en el procés migratori, sobre tot si ho comparem amb les xifres de l'any anterior, vora el 27% o amb les del 2004, del 16%.

En relació al grau de formació de les persones ateses ve a ser majoritàriament el d'estudis de secundària, amb un 72%, seguit de les persones que disposen només amb la primària, un 11%, i d'aquelles amb estudis de batxillerat, un 8%, i una formació professional (8 %). L'analfabetisme es redueix al 4% i els estudis universitaris finalitzats no suposen el 5%.

En nacionalitats destaca el col·lectiu pakistanès amb un 20%, seguit del bolivià, amb un 17% i del magrebí, amb un 12%. Més allunyat es situa l' equatorià, amb un 8% i el nigerià, amb un 7%. La resta el representen persones originàries de Bangladesh (6%), Armènia (4%), Ghana (3%), Tunísia (3%), Bulgària (1%), Camerun (1%), Rep. del Congo (1%), Gàmbia (1%), Geòrgia (1%), Mauritània (1%), Perú (1%), Romania (1%) i Ucraïna (1%).

La inserció laboral s'ha portat a terme en col·laboració amb l'Agència de Col·locació, que ha actuat com a intermediària entre les persones que han demandat el nostre recolzament i assessorament i les necessitats de ma d'obra i perfils professionals sol·licitats per les empreses que treballen conjuntament amb la nostra entitat.

3. DEMANDES ARRIBADES AL PROGRAMA/ACCIONS REALITZADES

L'activitat del programa durant l'any 2006 es comptabilitza en dedicació en torn als següents eixos: l'orientació laboral, aclarint els diversos perfils professionals i resolent les necessitats de la persona en tot el relatiu al món laboral, en total 220 hores; en formació de tècniques de recerca d'ocupació, 170 hores; en formació en habilitats socials, en total 150 hores; en derivacions, en total 150 hores; en la millora dels currículums, simulacions d'entrevista, visites a centres de formació, contacte amb empleadors o possibles empleadors, coordinació interna

de l'àrea laboral i externa amb d'altres entitats d'inserció, elaboració de materials didàctics, recerca de recursos formatius i de recolzament en temes laborals, gestió i justificació del programa, en total 100 hores; i en tallers de formació, orientació laboral i alfabetització digital, un total de 120 hores. En total doncs, 920 hores.

3. VALORACIÓ DEL PROGRAMA

Aquest programa no és finalista, per tant no té com a finalitat la inserció laboral de la totalitat de tots els participants a un any vista, sinó la de dotar de les eines necessàries per a la inserció laboral del col·lectiu d'atenció. Tot i això, amb la col·laboració del programa un 41% de les persones participants han aconseguit una feina, en total 29, front al 33% de l'anterior, el 99% contractes d'obra i un únic contracte indefinit. El 44% dones, 13 en total, i el 56% homes. Per sectors construcció, un 45%, serveis, un altre 45%, distribució, un 8%, i servei domèstic, un 2%.

Inicialment el flux de d'usuaris no va ser constant, circumstància que va afavorir incorporacions tardanes de beneficiaris i que alguns només ho hagin pogut ser durant pocs mesos.

La implicació de les persones en els tallers en grup ha estat en totes les persones que han participat molt positiva però en alguns casos, al marge d'absències justificades per entrevistes, tràmits o altra formació i de la dificultat en fer coincidir els horaris de tothom, no ha estat possible perquè, tot i la nostra insistència, van preferir un tracte personal i a priori van resultar poc receptives a la formació doncs la formació encaixava amb dificultat en la recerca activa de feina. Tot i això, cal destacar la bona acollida als tallers d'alfabetització digital, on no es va detectar en general un alt nivell d'interès. Finalment, el número de tallers s'ha incrementat aquest any fins als setze.

En la recerca activa de feina la limitació d'activitat dels permisos de treball i residència inicials, sobre tot la centrada en el servei domèstic, ha dificultat molt el procés d'inserció. Les persones desitgen treballar, desitgen contribuir, desitgen desenvolupar la seva carrera professional i una vida normal i no han perdre molts oportunitats per un imperatiu administratiu que els porta a situacions límit i a acceptar condicions de treball abusives per tal d'assegurar la renovació del seu permís de treball i residència.

Quan a la formació un any més, els cursos de finançament públic han tardat en ser aprovats i s'han executat en horaris poc o gens compatibles amb la recerca activa de feina o bé amb un horari laboral. D'aquí la importància en que liderem la formació de les persones que participen en el programa.

El programa ha col·laborat amb la resta de l'àrea laboral en la creació d'un Club de la feina, amb ofertes laborals i una sala dotada de 8 ordenadors, en recolzament de la recerca activa de feina dels beneficiaris del programa, on s'han dut a terme dos tallers d'alfabetització informàtica de 15 hores cadascun, un al mes de novembre i un altre al mes de desembre. Aquests tallers han posat en evidència l'interès de les persones per accedir a un recurs tan potent i essencial com és la informàtica i en especial Internet per a reforçar l'autonomia, per a fomentar i confeccionar recursos propis i per conèixer i accedir directament a les empreses, a l'administració, a la xarxa social i a les ofertes laborals de manera més econòmica i eficient. Per això la majoria ha manifestat la necessitat d'allargar la durada de la formació més enllà de les 15 hores, que per a persones que no han tingut mai accés a la informàtica resulten escasses, sobre tot quan descobreixen la rendibilitat de la seva inversió en temps i la potència dels seus resultats.

S'han detectat baixes condicions laborals especialment en sectors com la neteja, el manteniment o el servei domèstic. Hi ha una excessiva temporalitat i alguns usuaris es queixen d'un estil de direcció poc donat al creixement professional i a la seva implicació, molt directiu o purament imitatiu. Altres problemes son salaris a la baixa, que no es distancien prou del salari mínim com per a assumir l'accés a una vivenda digna, dificultats per accedir al lloc de treball amb transport públic i cap formació continua remunerada a càrrec de l'empresa per incrementar la qualificació i productivitat professionals.

La implantació de l'aplicatiu informàtic de la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat, ha resultat de gran ajuda i utilitat al automatitzar els estudis estadístics i permetre una gestió més centralitzada, homogènia i integrada dels expedients.

El programa operatiu es coordina tant amb l'Agència de Col·locació com amb el programa europeu Eneas-Equal amb l'objectiu d'obtenir ofertes de treball i informació laboral que permeti optimitzar els recursos en tot allò que pugui resultar de profit per als usuaris del programa i els seus plans de formació i professionals. A més a més, es treballa en xarxa amb diversos centres de formació i empreses amb la finalitat de donar a conèixer els programa, els serveis de l'entitat i canalitzar les necessitats de formació i treball de les persones usuàries d'acord a la millor oferta i demanda disponible.

Un any més les directius del programa han impedit donat cabuda a persones immigrants en risc d'exclusió social però amb règim comunitari. Compartim la seva opinió en el sentit que aquest règim no garanteix condicions d'igualtat a l'hora d'accedir al mercat de treball.

Millorar la inserció laboral, la contractació i la qualitat del treball han estat les nostres prioritats.

C. PROGRAMA ENEAS-EQUAL

1. INTRODUCCIÓ AL PROGRAMA

El programa Eneas-Equal té com a objectiu fomentar les possibilitats de formació i inserció laboral dels sol·licitants d'asil, pendents de resolució de la seva sol·licitud d'asil, i de les persones amb protecció subsidiària a qui no s'ha reconegut la condició de refugiat. Eneas-Equal consisteix en un conjunt d'accions encaminades a afavorir la inserció al mercat laboral mitjançant el disseny de plans de treball personalitzats.

2. DESCRIPCIÓ DE LES PERSONES ATESES/DESCRIPCIÓ DELS USUARIS

Al llarg de l'any 2006 s'han realitzat un total de 515 atencions. En total, s'han atès 84 sol·licitants d'asil i altres persones amb protecció subsidiària. Sols el 30 % de les persones ateses eren dones.

Per països d'origen, el grup més nombrós és el procedent de Colòmbia (23 %), seguit pel de la Federació Russa (12 %). Pel que fa als països africans, destaca Costa d'Ivori (10 %).

El col·lectiu de sol·licitants d'asil atès se singularitza pel fet de tenir un grau elevat de formació, ja que un terç dels beneficiaris del programa té estudis universitaris i un altre terç els té secundaris. El 12 % té estudis de Formació Professional i un de cada cinc ha estudiat fins acabar la primària.
La majoria d'usuaris se situen en el tram d'edat dels 26 als 35 anys (39 %). En relació a l'any passat, destaca l'augment de persones ateses amb edats compreses entre 36 i 45 anys, que enguany es troba al voltant del 30 % i un lleuger increment dels majors de 45 anys. La majoria d'aquestes persones no tenen família a Catalunya (62 %). Un 20 % viu amb la seva parella, i un 17 % formen part de nuclis familiars amb fills, alguns dels quals monoparentals.

L'any 2006 s'han comptabilitzat 52 primeres atencions, a partir de les quals s'ha dissenyat un itinerari formatiu i ocupacional amb 44 persones. Les persones que han participat en un itinerari formatiu, s'han beneficiat de beques per a la realització de cursos, ajudes de manutenció i beques de transport.

Del total d'atencions, un 30 % s'han adreçat a la recerca de recursos formatius, com ara cursos ocupacionals o altres activitats prèvies. Aproximadament el 20 % de les atencions ha tingut a veure amb l'obtenció de recursos laborals. Enguany, s'ha reforçat l'acompanyament a la recerca

de feina amb la incorporació d'una persona voluntària una vegada per setmana. Pel que fa a la tramitació de beques, també ha representat el 25 % de les atencions i les entrevistes de seguiment s'ha situat al 15 %.
13 usuaris han iniciat cursos de català i 32 cursos de castellà. La totalitat dels cursos de català han estat impartits pel Consorci per la Normalització Lingüística i els cursos de castellà han estat organitzats pel Servei Ciutadà d'Acollida a Immigrants de Sabadell, escoles d'adults de Sabadell i dues escoles privades de Barcelona.
16 usuaris han iniciat cursos de formació ocupacional durant l'any 2006 i 6 més han decidit realitzar pràctiques formatives a empreses.

3. DEMANDES ARRIBADES AL PROGRAMA / ACCIONS REALITZADES

Enguany, els cursos més sol·licitats han estat els de soldadura i electricitat. El perfil de participant en aquests cursos és el d'un home, principalment amb estudis secundaris o universitaris, que percep la necessitat d'adaptar el seu itinerari professional a la nova situació que afronten, i decideix formar-se en un ofici amb àmplia demanda laboral.

En segon lloc, el tipus de curs més sol·licitat ha estat el d'auxiliar d'infermeria en geriatria. Aquest curs representa una sortida laboral clara per a persones amb estudis primaris o secundaris, principalment dones, que es troben amb obstacles per desenvolupar altres professions, ja sigui per edat o per altres barreres discriminatòries.
Pel que fa al sector de l'hostaleria, cal destacar la realització de pràctiques formatives en hotels i restaurants. En alguns casos concrets, i com a reciclatge professional, s'han iniciat pràctiques formatives ens tallers de reparació de vehicles.

Pel que fa als resultats obtinguts, cal destacar que de les 26 persones que han finalitzat cursos de formació ocupacional específics o pràctiques en un sector determinat, el 60 % han trobat feina directament relacionada amb la formació realitzada abans de sis mesos. Les professions amb una taxa d'inserció més alta després de la formació són de caràcter semiqualificat, com ara els auxiliar d'infermeria en geriatria i els cambrers. Pel que fa als oficis qualificats, cal destacar els bons resultats obtinguts en la inserció laboral d'alguns perfils de la construcció (lampista i electricista), així com de la indústria (soldador).

4. Valoració del programa

La integració social dels sol·licitants d'asil depèn de factors diversos, dels quals la integració laboral és una peça cabdal. Una de les principals conclusions del treball diari amb aquest col·lectiu és la constatació que es tracta de persones amb bon nivell d'instrucció i amb gran capacitat d'adaptació als canvis, fet pel qual solen aprofitar molt bé les oportunitats de capacitació que se'ls presenten en el nou context on viuen. Els excel·lents resultats dels cursos de llengües i formació ocupacional en relació a la inserció laboral del col·lectiu ens indiquen la necessitat de seguir treballant en aquesta línia.

El fet de disposar d'autorització per treballar a partir dels sis mesos des de la seva petició d'asil és un element clau per facilitar la integració sociolaboral dels sol·licitants d'asil. Això no obstant, persisteixen algunes barreres que en dificulten la inserció al mercat de treball en igualtat de condicions. En primer lloc, les dificultats per homologar els estudis obtinguts al país d'origen, tan pel que fa als requisits que se sol·liciten com a l'allargament del tràmit administratiu, així com les barreres per bescanviar les llicències de conducció en el cas de nacionals d'alguns països, són altament prejudicials amb vista a les expectatives dels sol·licitants d'asil. Un dels efectes indirectes d'aquesta situació és el desaprofitament del capital humà dels sol·licitants d'asil.

Pel que fa a la qualitat de la inserció, malgrat les millores en relació als resultats de l'any anterior, la majoria de contractacions són de caràcter temporal. En alguns sectors els períodes de prova s'allarguen fins als sis mesos i en altres la majoria dels contractes són fins a final d'obra. Una dada important és que els perfils professionals més qualificats obtenen més estabilitat en el mercat de treball.

SORTIDES PER LA CONVIVENCIA, ACTIVITATS D'OCI I DE CONEIXMENT DE CATALUNYA

1. DESCRIPCIÓ AL PROGRAMA

La població immigrant es troba amb una sèrie de dificultats derivades del fet de ser immigrant com són la situació jurídica, el treball, el coneixement de l'idioma i de l'entorn, l'habitatge, salut, etc. Des de la Comissió Catalana d'ajuda al Refugiat treballem l'aprenentatge de l'idioma i del coneixement de l'entorn, tot i que constatem que l'idioma que s'ensenya no és majoritàriament el català, tot i que el nostre objectiu quan desenvolupem els diferents programes és el de fer èmfasi en la importància de l'aprenentatge i ús del català com a via de promoció laboral i com a millora en la integració a casa nostra.
Tot i així, percebem, que entre els nostres usuaris/es que han realitzat cursos de català sovint tenen dificultats per a la seva pràctica perquè la seva xarxa social està formada principalment per persones del seu mateix origen i situació i sovint en els seus àmbits laborals no els necessiten. Per aquesta raó aquestes sortides poden ser una bona oportunitat de practicar el català i obre la possibilitat de formar parelles lingüístiques.

L'aprenentatge de l'idioma és instrumental. S'aprèn en la mesura que és necessita. En aquest context pensem que una de les maneres de motivar l'aprenentatge del català és a través de facilitar la creació de xarxa social entre població immigrant i refugiada i autòctona. Pensem que hi ha un part imprescindible dels processos d'integració social dels immigrants a Catalunya que no es contempla, per manca de recursos i pressupostos, que és la d'afavorir, a través de sortides lúdiques i/o d'oci, el coneixement i la pràctica del català, per convertir-la en llengua vehicular de la població immigrant i la creació d'una nova xarxa social autòctona amb qui relacionar-se.

El projecte consisteix en un seguit de sortides de caire lúdic i pedagògic per practicar la llengua catalana dirigides a persones immigrants i refugiades a Catalunya. L'objectiu de les sortides, a més d'afavorir l'aprenentatge i les converses en català, en un ambient distès, i en contacte amb població autòctona, volen donar a conèixer la cultura del país a partir de les visites a indrets de la geografia catalana. Aquest projecte s'inicià al 2005 i, durant l'any 2006 hem seguit desenvolupament aquestes activitats que afavoreixen la motivació i l'interès per l'aprenentatge de la llengua i la cultura catalana. Els voluntaris són convidats a les excursions i es formen "parelles lingüístiques" que, durant tot el dia, conversaran en català. Aquest projecte s'inscriu en el marc del foment de l'acció social comunitària, la interculturalitat i el voluntariat social.

Durant l'any s'han realitzat quatre excursions:

- **Primera sortida**: 26 de febrer. **Ruta Gaudí** i **Tercer Festival de Sopes del Món**
- **Segona sortida**: 9 de abril. **Les Guilleries: Tavertet-Rupit-Cantonigròs**
- **Tercera Sortida**: 28 de Maig. **Canet de Mar** i **San Pol de Mar**
- **Quarta Sortida**: 17 de Setembre. **Visita al Call jueu i la Catedral de Girona**

2. ACCIONS REALITZADES

Sortides per la Convivència es proposà una doble finalitat: per una banda, el coneixement de l'entorn i realitat social i cultural de Catalunya i, per una altra, permetre als immigrants la creació d'una nova xarxa social amb qui relacionar-se. Tant el coneixement de l'entorn com la xarxa social es consideren aspectes bàsics, entre d'altres que ja treballem des dels diversos programes i serveis que es realitzen des de l'entitat, per fomentar l'autonomia dels immigrants així com per una integració social de qualitat.

A totes les sortides hi van participar un grup estable conformat per 50 persones, 35 immigrants i refugiats/des i 15 voluntaris/es, a més dels treballadors/es de la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat per motivar i dinamitzar les converses en català. Per a totes les excursions s'ha distribuït material informatiu en català vinculat als llocs visitats, a més de material per la dinamització de l'ús del català.

A tots/es se'ls va lliurar els llibres de la col·lecció Viure a Catalunya editada per la secretaria de Política Lingüística del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya: "Comencem a parlar" i "Vocabulari en imatges".
Totes les explicacions van ser donades en català, s'explicà aquelles paraules o conceptes que no s'entenien mitjançant sinònims o explicació del concepte (sobretot alhora de cantar, s'ha fet un esforç per donar a conèixer paraules noves), posada en escena de converses vinculades a les excursions i jocs de paraules. A través de les explicacions del territori visitat i la presentació històrica de la població s'han treballat les tradicions vinculades a la zona en una manera de donar a conèixer el tradcionari català. El fet d'assistir a Fires de productes típics catalans ens ha ajudat molt a integrar vocabulari bàsic de les costums gastronòmiques de Catalunya. I a motivar-los perquè entaulessin converses en català amb població autòctona, reforçant, com he assenyalat anteriorment, aspectes culturals de la cultura catalana.

3. VALORACIÓ DE L'ACTIVITAT

Sempre s'han valorat molt positivament la realització d'aquestes activitats, i pensem que l'elecció dels llocs és important alhora de conèixer la geografia i els costums de Catalunya, com també el fet que els voluntaris de la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat s'expressin únicament amb el català, fet que contribueix a facilitar que les persones immigrants i refugiades vulguin practicar converses amb català. Alhora, un ambient lúdic fa que la tasca sigui més distesa i no resulti feixuga (com ho podem ser les classes de català en una aula), ja que els participants van a divertir-se, a conèixer a gent i conèixer indrets de Catalunya, i és mes fàcil en aquest ambient distés convidar a les persones nouvingudes a practicar la nostra llengua, sense que aquest senten que perden molta capacitat d'expressió, ja que es tracta fonamentalment de converses informals en que els errors, la recerca de paraules para expressar-se en català hi caben sense mes inconvenient que al tenir ganes d'entendre i d'expressar-se. Pensem que l'aprenentatge de llengua és instrumental i s'aprèn en la mesura que es necessita. Les excursions estan pensades per motivar a aquest aprenentatge mes enllà de la possible via de promoció laboral que suposa el català. Pretenen aquest aprenentatge com a us de comunicació entre població autòctona i immigrant arran la constatació que el català es llengua que se parla a Catalunya, a través de persones que es dirigeixen als immigrants en català, ja que molts dels immigrants es queixen que quan algú autòcton es dirigeix a ells ho fa sempre en castellà, i des un ambient distes en que les converses son informals i l'aprenentatge es motivat.

Finalment, la població immigrant i refugiada sovint es troba en una situació estressant en que han de fer front a una nova realitat lingüística, social, cultural, jurídica, laboral, etc. Pensem que el lleure i l'oci son esferes imprescindibles per relaxar-se d'aquestes dificultats i per vincular-los al lloc que han escollit per seguir el seu projecte vital.

L'idea de les excursions, d'un dia de durada cadascuna, arreu de Catalunya volia motivar els assistents per tal que vagin apuntant-se a totes les sortides ja que, a més de la pràctica del català i el coneixement de la geografia catalana, l'objectiu últim era el foment de l'acció social comunitària, la interculturalitat i el voluntariat social, cal que el grup que assisteix a les excursions sigui principalment el mateix facilita el compliment dels objectius ja que, una participació continuada, cohesiona el grup i permet treballar objectius a llarg plaç.

Cal assenyalar que els usuaris valorà positivament el fet de donar-los la opció de sortir a conèixer Catalunya i les seves festes i tradicions i, sobretot, compartir un dia amb gent que no està en la seva mateixa situació. També es valorà el fet d'utilitzar les sortides com a eina per practicar la llengua catalana de manera distesa i sense sentir la pressió de "si ho faig bé o m'equivoco".

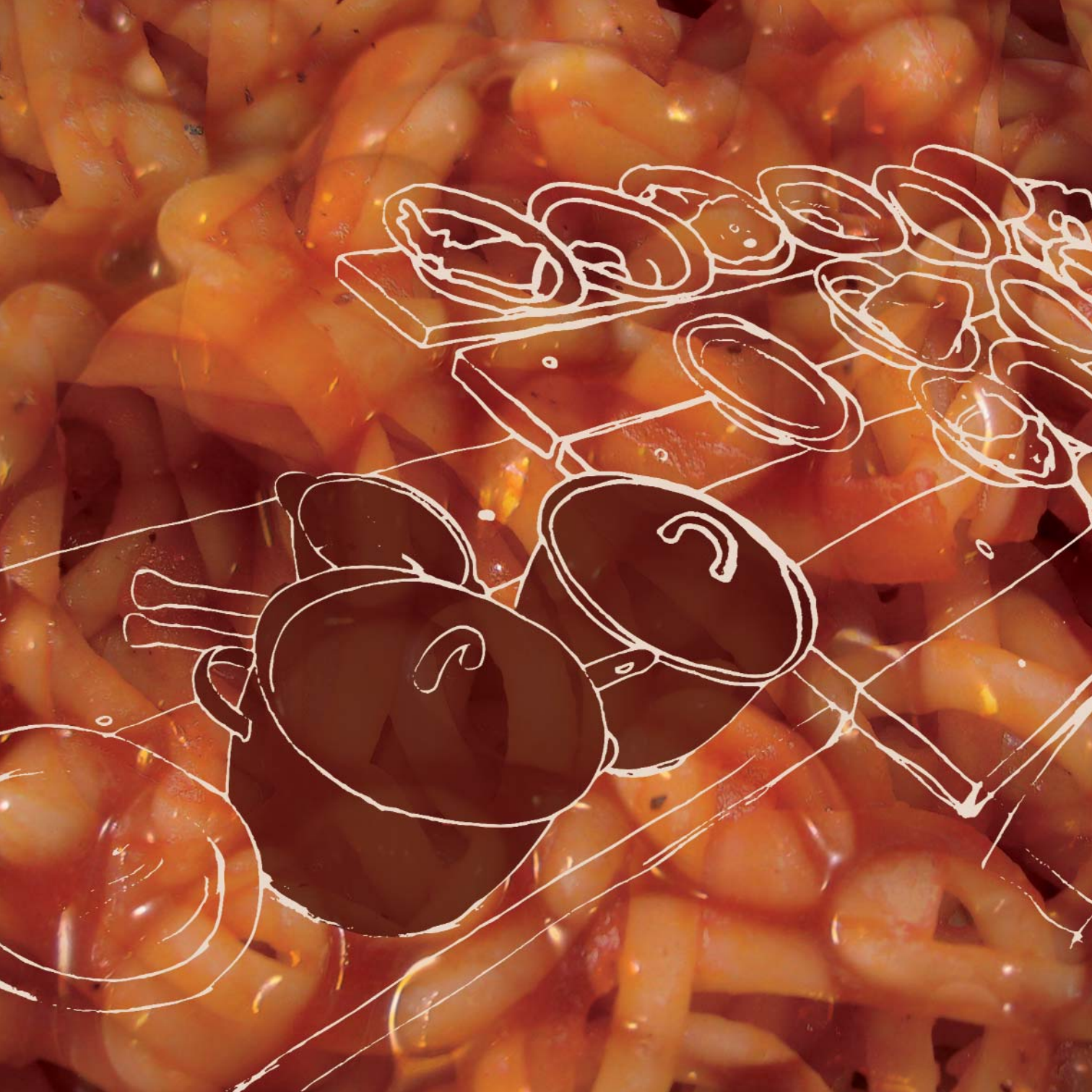

PROGRAMA DE SENSIBILITZACIÓ DE L'OPINIÓ PÚBLICA

1. DESCRIPCIÓ AL PROGRAMA

El programa de Sensibilització de l'Opinió pública té el doble objectiu de difondre i denunciar públicament les situacions d'indefensió i/o violació del dret d'asil i de promoure la participació i sensibilització dels ciutadans i agents socials.

2. ACCIONS REALITZADES

De forma anual es programen diferents accions, encaminades a visibilitzar el col·lectiu de refugiats/ades, i de sensibilització en la defensa dels drets de la població immigrant i refugiada.

Hi ha una sèrie d'accions periòdiques que es repeteixen any rera any, per la seva rellevància en la nostra entitat. Aquestes accions són el **20 de juny - Dia Internacional del Refugiat**, la publicació i la presentació de l'**Informe Anual sobre la Situació dels Refugiats a l'Estat Espanyol**, i l'atorgament del **Premi Juan María Bandrés**.

En motiu del **20 de juny - Dia internacional del refugiat** ens vam marcar diversos objectius per acomplir: d'una banda, donar a conèixer la vulneració del dret d'asil al nostre país, i, per l'altra, i complementària amb la nostra funció reivindicativa, commemorar un acte festiu que facilités el contacte intercultural amb els refugiats, que ens permetés acostar-nos a valors com ara la solidaritat, el compromís, el coratge, la valentia, la tradició associativa, etc. dels refugiats que viuen entre nosaltres. Per dur a terme aquests objectius vam celebrar diferents actes:

- Acte: "Compromesos amb els refugiats". Celebrat a Sabadell (Centre Cívic Ca Oleguer 20/06/06).

- Presentació del vídeo "Yákar" de Guillermo Sampere.
- Conferència sobre la situació dels Refugiats a Catalunya.
- Testimoniatge d'un Refugiat paraguaià.

- Audiència amb el President del Parlament de Catalunya (Sr. Ernest Benach). Declaració de suport institucional de la situació dels refugiats i lliurament de l'Informe Sobre la Situació dels Refugiats 2006 (20/06/2006).

- Compareixença davant la Comissió d'Immigració del Parlament de Catalunya. Presentació de l'Informe Sobre la Situació dels Refugiats 2006 (20/06/2006)

- **Roda de premsa**: Presentació Informe sobre la situació dels Refugiats 2006, amb l'assistència dels següents mitjants de comunicació: BTV, El Periódico, Revista El Latino, Revista Catalina, Informatius Catalunya de TVE, RNE a Catalunya, TV3, Agencia EFE, Agencia Mexicana NOTIMEX, Radio Onacatalana, Canal solidari Catalunya, Radio ComRàdio, Ràdio Gracia, Radio Safir (Associació Sociocultural Ibn Batuta) (20/06/2006).

- **Premi Juan María Bandrés** concedit a Aminattou Haidar, símbol de la lluita pacífica pels drets nacionals del poble saharaui. Desapareguda i torturada durant gairebé quatre anys per les autoritats marroquines, no ha deixat de lluitar de manera pacífica perquè es faci realitat el dret d'autodeterminació del poble saharaui, reconegut per l'ONU. Des de 1994, Haidar ha participat en importants iniciatives i manifestacions per la defensa dels Drets Humans i la lluita contra la repressió, la desaparició i la tortura de persones. Durant la seva visita a la CCAR, l'entitat li va concertar les següents:

- **El 11 de maig**:
  - Entrevista amb David Minoves, director de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament, Generalitat de Catalunya.
  - Entrevista amb la Coordinadora d'ajuntaments solidaris amb el poble saharaui
  - Audiència amb el President del Parlament, Ernest Benach.
  - Entrevista amb Miguel Ángel Prieto, responsable de l'Àrea del Mediterrani del Fons Català de Cooperació.
  - Trobada amb el Comitè Català Aminattou Haidar per a l'alliberament delspresos polítics.

- **El 12 de maig**:
  - Entrevista amb reporters d'El Periódico i la Revista ACCD.
  - Entrevista amb l'intergrup Parlamentari per la Pau i la Llibertat del Sàhara.
  - Conferència d'AMINATTOU HADIAR al Centre Cívic Barceloneta.

- **El 13 de maig**:
  - Festa Popular a l'Hospitalet del Llobregat, organitzada conjuntament pel Comitè Català Haminattou Haidar per a l'alliberament dels presos polítics Can Serra- Parc Les Planes.

Altres activitats que em organitzats de forma puntual:

- Campanya de visibilització del col·lectiu de refugiats amb el **Cicle de Xerrades "Compromesos amb els Refugiats. Treballem per la Pau"**, celebrades al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona durant els mesos de setembre i octubre, i en l'Espai FNAC (Illa Diagonal) durant el mes de novembre. Durant les xerrades, es visionaren vídeos sobre la situació del país i s'acompanya amb el testimoniatge d'una persona refugiada.

  - 29 de setembre: El cas de Colòmbia.
  - 3 d'octubre: El cas de Paraguai.
  - 10 d'octubre: El cas de Cuba.
  - 9 de novembre: El cas de Bielorússia.
  - 16 de novembre: El cas del Congo.
  - 23 de novembre: El cas de la Guerra Civil espanyola.

Paral·lelament a aquestes accions, durant el 2006 s'ha intervingut en diferents **mitjans de comunicació**, tant de premsa i televisió com ràdio, i s'han elaborat diverses **notes de premsa** donant a conèixer la situació dels refugiats a Catalunya, les tasques que desenvolupem com entitat i expressant la nostra opinió com entitat pel que fa a la situació dels refugiats.

Les intervencions mediàtiques durant l'any 2006 han estat d'un total de 55: quinze intervencions vinculades a Qüestions d'asil i trenta-cinc relacionades amb la situació de les persones Subsaharians i el seu Traslat a Catalunya.

Així mateix, cal afegir a aquesta tasca de difusió la traducció i adaptació a Catalunya de les notes de premsa elaborades per CEAR i distribuïdes a través del mailing als diferents mitjans de comunicació i entitats.
També s'ha d'esmentat la publicació del llibret divulgatiu sobre les persecucions per motius de gènere **"Les dones també som refugiades"**, presentació pública prevista per l'any 2007.

Alhora, hem format part de l'organització d'actes i participació en esdeveniments, així com també en xerrades i taules rodones. Destaquem:

- Homenatge als resistents de la Dictadura Argentina. Plaça Sant Jaume. Organitzat conjuntament amb el Casal Argentí i l'Associació de Uruguayos de Catalunya (25/03/2006).
- Participació en l'Acte d'Inauguració del Casal Llatinoamericà de Fedelatina, federació a la qual estem adherits (30/03/2006).
- Jornades Obertes "Terra i desplaçaments a Colòmbia. Crisi humanitària per al control del territori". Taula Catalana per la Pau i els Drets Humans a Colòmbia (del 20 al 22/04/2006).
- Organització logística del Comitè Preparatori de l'II FSMM a Barcelona (5 i 6 de Maig 2006).
- Participació en un estand i conferència sobre l'asil en Llatí Bcn Festival (del 22 al 24 de setembre).
- Curs Introductori sobre el Dret d'Asil dirigit a tècnics municipals d'immigració, amb la col·laboració de la Diputació de Barcelona (22 i 29 de novembre).

- A més de moderar-se taules rodones (Jornades de Ciutat Viladecans. Inserció Laboral, noves tecnologies i immigració,02/02/2006), s'han donat xerrades sobre la situació dels refugiats (IES Salvador Seguí -07/02/2006-, IES Tres Turons de Calella de Mar -09/02/2006-, Casal Jesuita de Lleida -juliol 2006-) i s'han realitzat les següents conferències:
- Conferència "Autoocupació i Inserció Laboral" al CCCU (març 2006).
- Conferència "Persecucions per Orientació Sexual i Identitat de Gènere", Organitzat pel Consell Municipal de GLBT de l'Ajuntament de Barcelona (26/06/2006).
- Conferència "Els Refugiats" i participant en la taula rodona "El Treball de les ONG amb els refugiats" en Cicle de Conferències Refugiats i Desplaçats en el Món. Obra Social Fundació La Caixa (11/07/2006);
- Conferència "Aspectes Jurídics i Socials de l'Asil" diri gida als voluntaris de Lleida i organitzat per la Federació Catalana del Voluntariat Social (25/11/2006)
- Conferència "Immigració i Sida: vulneració de drets socials i econòmics" organitzat per l'Associació ACA THI en motiu del Dia Mundial de la Sida (02/12/2006);
- Reunió a Brussel·les de la Xarxa Europea 18 de Desembre, sobre el Conveni dels Drets dels Treballadors Immigrants i les seves Famílies (10/11 de febrer 2006).

- Relacions Institucionals:

  - Participació en l'Elaboració del Pla d'Acollida per a immigrants de l'Ajuntament de Barcelona.
  - Participació en el Pla d'Acollida de Ciutat Vella.
  - Participació en les reunions de la Taula del Tercer Sector Social.
  - Participació en les Reunions de la Federació Catalana Voluntariat Social (Sectorial immigració i laboral).
  - Participació Reunions Taula Estrangeria de la Subdelegació del Govern de Barcelona.
  - Reunions de la Junta Directiva de l'SCAI (Servei Ciutadà d'Atenció a l'Immigrant de Sabadell), plata forma d'entitats formada per Caritas, UGT, CCOO, Drapaires d'Emaús, Lliga dels Drets dels Pobles i CEAR.
  - Participació en les reunions de la Xarxa 18 de desembre. Dia del Migrant.
  - Participació a les reunions a la Taula per Colòmbia.
  - Adhesió a la Federació de ONGs per als Drets Humans (maig 2006).
  - Adhesió a la Campanya 1=1 de SOS Racisme (24/04/2006).
  - Reunió amb Joan Herrera, Diputat de IC-Verds per aportar propostes de millora del programa d'Ajuda Humanitària de persones subsaharianes procedents de Canàries.

3. VALORACIÓ

El principal objectiu que es va marcar la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat amb el Programa de Sensibilització de l'Opinió Pública pel 2006, era ampliar la seva visibilitat, mitjançant la seva presència als mitjans de comunicació, en el fòrum i plataformes que treballen el tema de la immigració i el refugi. En aquest sentit, valorem molt positivament les tasques que hem emprés al llarg del any, doncs podem constatar el creixement i l'ampliació del temps en els mitjans de comunicació i la participació en esdeveniments socials. No obstant això, ens preocupa l'escassa visibilitat que té la població refugiada que viu al nostre país, ja que considerem que això facilita la vulneració del seus drets. Per tot això, aquest any ens proposem de seguir treballant en el mateix sentit i amb la mateixa intensitat.

CONSENS SOCIAL DE LES MIGRACIONS

El desenvolupament del Consens Social de les Migracions a Catalunya (CSM-Catalunya) es dividí en tres fases:

A) Preparació del procés de CSM-Catalunya: Per a la preparació, es va elaborar un mailing d'entitats per a ser convocades a participar en el Consens Social de les Migracions: recerca d'entitats, comprovació de dades, elaboració d'un document excel amb més de 900 entitats catalanes vinculades a l'àmbit de migració: També es va traduir al català el "document base" elaborat per 90 experts del conjunt de l'Estat espanyol, document dirigit a afavorir els debats. Així mateix es van establir reunions periòdiques amb Caritas Diocesana de Barcelona, ja que, conjuntament amb la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat, conformaven les entitats promotores del CSM a Catalunya. Per altra banda es van elaborar els materials explicatius del CSM per a tasques de difusió i es van establir els contactes amb entitats per a conformar la Xarxa Impulsora del CSM a Catalunya, i altres entitats que no van voler implicar-se en aquest procés com: els sindicats CCOO i UGT i el Consell Econòmic i Social.

B) Inici i presentació del procés del CSM-Catalunya: L'acte de presentació pública del Consens Social davant el teixit associatiu, la premsa i la ciutadania es va celebrar el tres de novembre de 2005 al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB). La difusió es va fer mitjançant l'enviament de correus electrònics i a través dels mitjans de comunicació (entrevistes de ràdio i premsa). Es van organitzar tallers de debat, dirigits per la xarxa impulsora i amb la participació d'experts, dividits en vuit eixos temàtics: Habitatge, Treball, Salut, Educació, Serveis Socials, Interculturalitat i Religió, Participació Ciutadana i Coodesenvolupament. Finalment, es va elaborar un document únic titulat **"Esborrany del Consens Social sobre les Migracions a Catalunya"** fruit de les aportacions recollides en els debats dels Tallers.

C) Preparació i celebració de les Jornades de Consens: Després de les reunions amb la Xarxa Impulsora per a definir la metodologia a seguir en les jornades es va seguir amb la difusió de l'**"Esborrany del Consens Social sobre les Migracions a Catalunya"**, un mailing d'entitats i associacions. Es van recollir 715 esmenes de diferents entitats aportades a l'esborrany, de les quals 505 es van introduir, directament, al document per a dur a les Jornades de debat i 210 es van annexar en altre document per a discutir-les en les jornades. Les més de 150 entitats reunides van a aprovar el contingut del document per consens.

El 25 d'abril es va celebrar una roda de premsa en el Col·legi de Periodistes sobre les Conclusions de les Jornades, a la qual van assistir-hi diversos mitjans de comunicació: Radio Nacional, Revista Catalina, TVE Cataluya, Catalunya Radio, Europa Press, Agencia Efe, La Razón, Latinoamerica Exterior, Latino, Radio, El Hispano, Agencia Notimex, Avui, Radio Estel y Radio Gracia. En les Jornades del CSM-Catalunya, les entitats participants van decidir donar continuïtat al mateix, duent els debats als barris i ciutadania en general. Per a això la Xarxa Impulsora està creant una Secretària permanent del CSM per a poder desenvolupar els nous reptes que va plantejar el CSM a Catalunya.

PROMOCIÓ DEL VOLUNTARIAT

1. DESCRIPCIÓ AL PROGRAMA

A la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat fomentem el voluntariat perquè pensem que promoure'n els seus valors generals, com la gratuïtat, la solidaritat, la creativitat, l'espontaneïtat o la continuïtat és essencial per construir una societat participativa i sensibilitzada amb els Drets Humans. L'esperit de participació solidària i altruista formen part de la nostra organització des dels seus orígens.

El programa de voluntariat té com a finalitat desenvolupar totes i cadascuna de les facetes relacionades amb el treball dels voluntaris a la nostra organització, com són la promoció, selecció, la incorporació, acollida, integració en equips, participació, formació, seguiment, motivació i comunicació.

Els seus objectius són :

- Oferir un espai en el que qualsevol ciutadà interessat en el refugi i les migracions pugui, de forma altruista, incidir en les situacions que els afecten.
- Promoure el contacte directe amb els usuaris, a través dels diferents programes que executem, a través de la incorporació dels voluntaris als diferents equips de treball.

Així mateix, acollim a l'entitat alumnes per la realització de pràctiques professionals per oferir formació especialitzada en refugi i les migracions a totes aquelles persones que se senten motivats i s'estan formant com a professionals en aquest àmbit.

2. DESCRIPCIÓ DE LES PERSONES ATESES/DESCRIPCIÓ DELS USUARIS

El programa de Voluntariat respon a la necessitat de la societat catalana de participar en els processos de integració de persones immigrants i refugiats. A aquest efecte promou la implicació de la societat per mitjà del seu programa de Voluntariat.

Les franges més susceptibles són:

a) Joves amb inquietuds socials i amb disponibilitat de temps
b) Estudiants en pràctiques que després retornen a l'entitat com voluntaris.
c) Sèniors amb disponibilitat per una acció voluntària.
d) Persones que se senten responsables en la construcció d' una realitat social més solidaria.

Al llarg del any 2006 han col·laborat com a voluntaris 38 persones. D'ells un 31, 57 % homes i un 73,68% dones. Un 61,53% entre 18 i 30 anys i un 38,46% de 30 a 60 anys. En relació amb la titulació un 69,23% té titulació superior i un 30,76% titulació mitja. Per últim, en relació a les àrees d'actuació, 10 d'ells s'han integrat al Servei Jurídic, 8 a l'Àrea Laboral, 9 en Programes Socials, 9 com intèrprets en diferents llengües i 2 a l'àrea de voluntariat.

Al llarg de l'any 24 persones s'han donat d'alta com voluntàries i 10 han causat baixa.
Alhora, durant el present any deuen realitzat pràctiques en l'entitat 5 alumnes de: Universitat Carles III Madrid (Màster acció solidaria internacional de Europa); de Barcelona Activa del Curs d'assessoria d'immigrants; pràctiques de Cicle Formatiu de grau Superior; Nexes interculturals de joves de Europa, en el marc del programa Comunitari Leonardo da Vinci; i de la Llicenciatura en Traducció i Interpretació de la Universitat Autònoma de Barcelona.

3. ACTUACIONS

Les activitats del àrea de Voluntariat de la CCAR durant el 2006 es van realitzar amb una promoció i participació activa en el Cens d'entitats de Voluntariat de Catalunya, en la Federació Catalana de Voluntariat Social i en diversos mitjans de comunicació.

Entre les accions concretes destaquem:

3.1 Accions Internes

ACCIONS Inicials	Descripció
Entrevistes inicials	46 entrevistes inicials de captació de voluntaris on es van explicar les línies generals de l'entitat, les necessitats que es tenen i les motivacions que tenen els voluntaris prèviament.
Derivació a programes	24 derivacions de participació de voluntaris en els diferents programes de l'entitat.

ACCIONS formatives	Descripció
Formació bàsica	24 entrevistes de formació bàsica on es va presentar l'entitat, la seva missió, objectius i metodologia. Per altra banda, es va explicar el funcionament de l'àrea de Voluntariat, la necessitat d'una formació prèvia al començament de la col·laboració, el lliurament de la carta de drets i deures i el funcionament del codi ètic que ens regeix.
Formació específica	24 voluntaris van rebre la formació específica necessària per part dels responsables d'àrea en les quals van desenvolupar la seva acció. Aquesta formació va contribuir al coneixement de l'àrea i de les funcions ocupades pel Voluntariat.
Formació especialitzada	11 persones rebre formació especialitzada prèvia a la realització de les seves funcions.
Jornades de formació	En el mes de novembre es van realitzar les Jornades de Formació de la entitat amb l'ajuda de la Direcció General d'Actuacions Comunitàries i Cíviques del Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya.

3.2 Accions Externes

ACCIONS	Descripció
II Foro Social Mundial de Migracions	5 voluntaris nostres van col·laborar en el marc del FSMM com gestors i relators de les diferents jornades
Consens Social de les Migracions	Van participar 15 voluntaris nostres en les jornades internes
Curso de la FCVS	Intervenció en dues ponències dels cursos de formació de Voluntariat de la Federació Catalana de Voluntariat Social (Sectorial de inmigracion i sectorial d'inserció)

3.3 Accions de intercanvis i sortides

ACCIONS	Descripció
Sortides	4 Sortides per a la convivència portats a terme per voluntaris (Pedrera, Tavertet i Rupit, Canet i Sant Pol, Girona)
Intercanvis	La CCAR té, conjuntament amb CEAR ,un programa d'intercanvi de voluntaris a nivell estatal. Aquest any es va realitzar un intercanvi entre un voluntari de Madrid i un de Catalunya durant una setmana.

3.4 Altres Accions

ACCIONS	Descripció
Convidats	CCAR va convidar a la Aminatou Haidar activista drets humans del poble saharaui i se li va organitzar una agenda de activitats polítiques, donar a conèixer la situació del seu poble en una conferència i una festa saharaui en la qual van participar diferents voluntaris de la casa realitzant diversos suports a la convidada.

ACCIONS	Descripció
Dia Internacional del Refugiat	20 juny l'àrea de voluntariat va organitzar les activitats amb motiu de la commemoració del Dia Internacional del Refugiat que va tenir lloc en les nostres dependències. També assistim a l'acte commemoratiu que es va realitzar en el ajuntament de Barcelona.
Trobada Estatal Voluntariat CEAR	Finalment, en el mes de desembre va tenir lloc la VI Trobada Estatal de Voluntariat a Sevilla amb la participació del Àrea de Voluntariat d'Ajuda al Refugiat.

4. VALORACIÓ

Destaquem tant l'augment del nombre de voluntaris en totes les àrees de treball, com la seva formació per a millorar la participació i el coneixement de les funcions dels diverses àrees i les funcions específiques requerides per a cada voluntari. A més, és important destacar que l'àrea de voluntariat de la CCAR va funcionar en el 2006 amb la col·laboració d'una voluntària gran part de l'any.

Si bé és cert que l'àrea de Voluntariat va mantenir el nivell de participació en el 2006, creiem que un dels objectius de la Promoció del Voluntariat és que els nostres propis usuaris, que en un primer moment van poder arribar a nosaltres amb una dificultat social evident, puguin col·laborar com voluntaris en els diversos equips de l'entitat.

Per altra banda, som conscients que la ciutat de Barcelona ha generat oficines especialitzades per a donar resposta a la participació ciutadana en les problemàtiques socials manifestes. La immigració i els problemes de les persones refugiades atreu dia a dia a preguntar i a incorporar-se en la nostra entitat a persones amb la inquietud de col·laboració.

No obstant això, encara no contem amb un finançament adequat que ens permeti absorbir la demanda de Voluntariat requerida per l'entitat i sol·licitada per la societat. Es fa evident la necessitat d'un responsable d'àrea de Promoció del Voluntariat a jornada completa que es faci càrrec d'un projecte sòlid i permanent que pugui respondre a aquestes demandes.

FONTS DE FINANÇAMENT I SUBVENCIONS REBUDES

La Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat ha desenvolupat durant l'any 2006, com cada any des del 1983, els programes d'atenció als refugiats i sol·licitants d'asil de CEAR, a més del projectes propis que amplien el ventall de serveis i oportunitats que aquesta entitat ve oferint.

CEAR, a causa del tipus de projectes que realitza i, sobretot, pels beneficiaris directes dels seus programes (sol·licitants d'asil, refugiats i immigrants), rep finançament públic pràcticament per la totalitat de les seves activitats, mitjançant subvencions o l'establiment de convenis amb diferents administracions:

- Ministeri de Treball i Assumptes Socials, Direcció General de Integració de Immigrants. Finança els Programes per a Sol·licitants d'Asil i Refugi i Programa per a Immigrants, on s'inclouen els ja descrits d'atenció jurídica, acollida temporal i programes socials, agència de col·locació, projectes d'autocupació i el programa d'atenció humanitària a immigrants procedents de Canàries, Ceuta i Melilla.

- Comunitat Europea. Finança els programes Eneas-Equal (formació per a sol·licitants d'asil i refugiats), i Programa Operatiu (itineraris per a la inserció i promoció laboral del col·lectiu d'immigrants).

D'altra banda, com ja va passar al 2005, durant aquest any ha augmentat el suport econòmic d'altres administracions i entitats per poder reforçar i/o iniciar activitats i projectes de diferents tipus:

- **Generalitat de Catalunya**

a) Departament de Treball, Plans Ocupació. Contractació de tres tècnics per les àrees de sensibilització i voluntariat i inici del projecte del Servei de Mediació per a l'Habitatge.
b) Departament de Treball, Itineraris Personals d'Inserció.
c) Secretaria per a la Immigració. Suport a les activitats de l'entitat i al desenvolupament del Consens Social de les Migracions.
d) Secretariat de Política Lingüística. Sortides lúdiques en català per a immigrants i refugiats.
e) Institut de les Dones. Edició llibre sobre la situació de les dones refugiades.
f) Departament de Relacions Institucionals i Participació. Programa per a l'Institut Internacional de la Pau. Cicle de xerrades: "Compromesos amb els refugiats treballem per la Pau"
g) Departament de Benestar i Família. Foment del voluntariat.

- **Diputació de Barcelona**

a) Direcció de Serveis de Relacions Internacionals. Accions de sensibilització. Cicle de xerrades.
b) Servei de Polítiques de Diversitat i Ciutadania. Curs d'introducció al Asil

- **Ajuntament de Barcelona**

a) Serveis Personals. Servei de primera acollida per a immigrants i refugiats.

- **Fundació Un Sol Món**

a) Conveni per a serveis d'assessorament a emprenedors i gestió de microcrèdits.
b) Conveni per donar suport econòmic al manteniment dels Pisos d'Acollida dintre de la Xarxa d'Habitatge d'Inclusió Social.

Durant l'any 2006, tal com es desprèn de les dades, hem aconseguit finançament per continuar projectes de gran interès com el Servei d'Acollida, el Consens Social de les Migracions, les sortides lúdiques dirigides a immigrants i refugiats, etc... així com la realització de noves accions de sensibilització dirigides a la ciutadania. Esperem, doncs, consolidar aquests programes i projectes, així com mantenir el suport econòmic per als iniciats durant el 2006.

D'altra banda, durant aquest any hem començat a oferir serveis de formació i assessorament a administracions i entitats per tal d'obtenir ingressos propis que permetin un millor sosteniment econòmic de l'entitat, activitats sempre dirigides i relacionades amb l'acompliment dels objectius de l'entitat.

DADES ESTADISTIQUES

Persones Immigrants	2641
Persones Refugiades	484
Total	**3125**

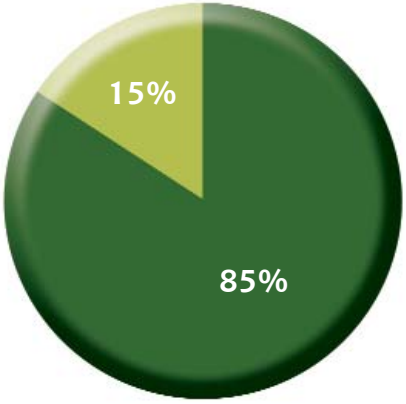

- Persones Immigrants
- Persones Refugiades

GÈNERE-REFUGIATS

Homes	283
Dones	201
Total	**484**

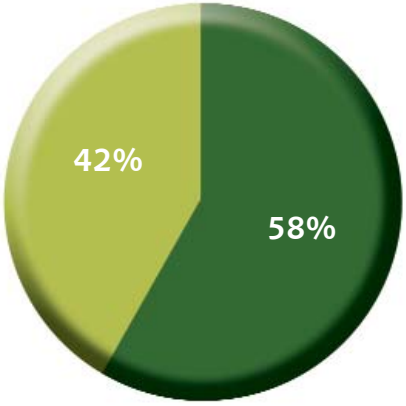

- Homes
- Dones

GÈNERE-MIGRANTS

Homes	1438
Dones	1203
Total	**2641**

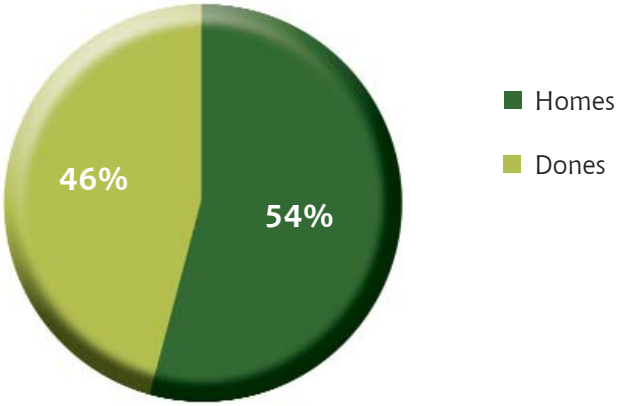

PROCEDÈNCIA

Nord Africans	553
Subsaharians	676
Llatinoamericans	503
Subcontinent índi	448
Europa de l'Est	347
Altres	598
Total	**3125**

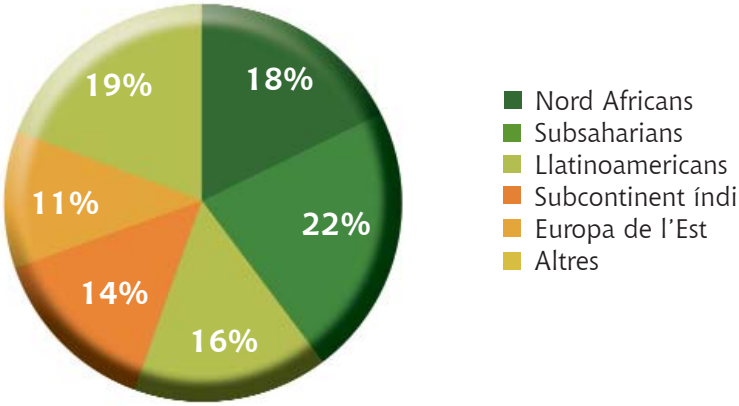

EDATS

Menys de 18 anys	86
de 18 a 25	1316
de 26 a 45	1601
Més de 45	122
Total	**3125**

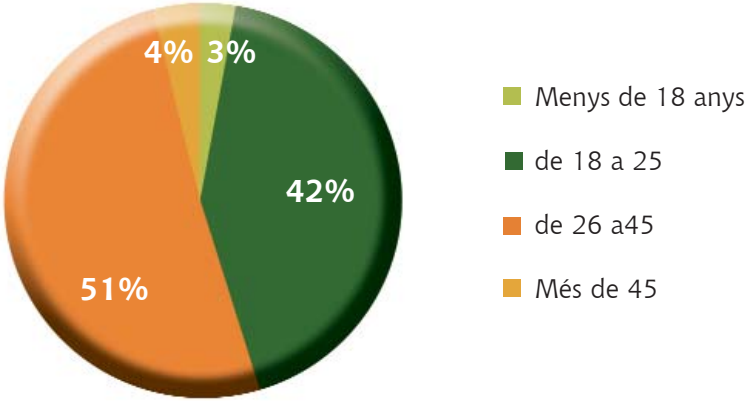

- **Portada**: Fotografia de Javier Rodríguez / Arxiu Cear.
- **Pàgina 2**: Il·lustració basada en una fotografia de Kresta King Cutcher, Anglaterra. Fotografia de textura de David Ritter.
- **Pàgina 12**: Fotografia de textura de fons de Kresta King Cutcher, Anglaterra.
- **Pàgina 18**: Fotografia de Elisabeth Windisch, Alemania.
- **Pàgina 26**: Il·lustració basada en una fotografia de Kresta King Cutcher, Anglaterra. Fotografia de textura de Kresta King Cutcher, Anglaterra.
- **Pàgina 30**: Fotografia de Kresta King Cutcher, Anglaterra.
- **Pàgina 48**: Fotografia de David Ritter.
- **Pàgina 52**: Il·lustració basada en una fotografia de Kresta King Cutcher, Anglaterra.
- **Pàgina 58**: Fotografia de Elisabeth Windisch, Alemania.
- **Pàgina 76**: Fotografia de Elvis Santana.

Il·lustracións i disseny: morivati.com Imprès per Eco-Reciclat en paper lliure de cloro

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar i Família
Secretaria per a la Immigració